

SAATE

Lähettiläjä: Puheenjohtajisto

Vastaanottaja: Valmistelukunta

Asia: Ehdotus ulkoista toimintaa koskeviksi perustuslaillisen sopimuksen artikloiksi

---

Asiakirjan sisältö:

Sivu 2: I Yleistä

Sivu 9: II Taulukko

Sivu 12: III Artiklojen teksti huomautuksineen

Yleistä

1. Tämän muistion tarkoituksena on esittää unionin ulkoista toimintaa koskevien artiklojen ehdotettu rakenne ja sisältö. Liitteenä olevassa asiakirjassa on ehdotukset I osan 29 ja 30 artiklan tekstiksi 28.10.2002 laaditun perussopimusrakenteen (CONV 369/02) mukaisesti sekä perustuslain II osan B osaston asiaa koskevat artiklat.
2. Artikloissa on esitetty perustuslaillisen sopimuksen tekstinä ne ulkoista toimintaa käsittelevän työryhmä 7:n ja puolustusta käsittelevän työryhmä 8:n suositukset, jotka saivat laajaa kannatusta valmistelukunnan keskusteluissa. Lisäksi niihin on otettu mukaan muutoksia, jotka perustuvat valmistelukunnan jo käsittelemiin horisontaalisiin asioihin, kuten ainoa oikeushenkilöys sekä välineiden ja menettelyjen yksinkertaistaminen. Niissä on myös ehdotuksia I ja II osan "solidaarisuuslausekkeiksi", sillä täysistuntokeskustelussa kannatettiin tällaisten määräysten ottamista mukaan perustuslakiin.
3. Pohdittuaan perusteellisesti nykyistä tilannetta ja kaikkea sitä, mitä Irakin kriisistä voidaan oppia, puheenjohtajisto katsoo, että
  - a) on hyväksyttävä, että yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittäminen on väistämättä prosessi, joka on saavutettavissa rohkaisemalla lähentymistä ja keskinäistä solidaarisuutta, mutta että
  - b) perustuslaissa on määrättävä tehokkaammista institutionaalisista järjestelyistä, joilla tuetaan ja avustetaan kyseistä prosessia.

II osan artiklojen yleisrakenne

4. Nykyisissä perussopimuksissa oikeusperustat ja unionin/yhteisön ulkoista politiikkaa ja ulkoisia toimia koskevat erityismääräykset ovat perussopimusten eri osissa. Työryhmä 7:n suosituksen mukaisesti uudessa tekstissä kaikki nämä määräykset on sijoitettu perustuslaissa samaan osastoon (II osan B osasto), joka on jaettu 6 lukuun. Jotkin luvut on jaettu edelleen pienempiin jaksoihin.

Uudella rakenteella pyritään antamaan selkeämpi yleiskuva siitä, miten ja millä aloilla unioni voi toimia kansainvälisellä areenalla. Se ei muuta sitä tosiasiaa, että eri politiikan aloihin sovelletaan erilaisia toimintatapoja. Päätöksentekomenettelyt, välineet ja eri toimijoiden rooli vaihtelevat kulloinkin kyseessä olevan politiikan alan mukaan.

Horisontaaliset artikkelit

5. B osaston kaksi johdantoartikkelia ovat luonteeltaan horisontaalisia. Ensimmäisessä kuvataan perusperiaatteet ja yleistavoitteet, joiden mukaisesti unionin olisi toimittava kansainvälisissä yhteyksissä. Ehdotettu teksti on se, jota ulkoista toimintaa käsittelevä työryhmä suositteli. Toisessa artikkelissa, joka korvaa aiemmat "yhteisiä strategioita" koskevat määräykset, esitetään, kuinka Eurooppa-neuvosto voi valtuuttaa unionin käyttämään eri politiikan alojen välineitä toteuttaakseen käytännössä jotain maata, aluetta tai aihetta koskevaa strategista lähestymistapaansa.

"Ulkoasiainministeri"

6. Työryhmä 7 suositteli, että EU:n toiminnan suurempaan yhtenäisyyteen ja EU:n edustuksen selkeyteen voitaisiin päästä perustamalla kaksitahoinen toimi, jossa yksi henkilö hoitaisi sekä korkean edustajan että ulkosuhteiden komissaarin tehtävät. Jotkut huomauttivat toimielinten välisen jännityksen vaarasta, mutta suositus sai laajaa kannatusta täysistunnossa. Oheisia artikloja laadittaessa on oletettu, että valmistelukunta haluaa suositella tätä uutta järjestelyä, jossa Eurooppa-neuvosto nimittää komission puheenjohtajan suostumuksella tämän kaksitahoisen toimen haltijan, jota tästä eteenpäin kutsutaan "ulkoasiainministeriksi" ja
  - joka osallistuisi YUTP:n/ETPP:n laadintaan ja vastaisi sen täytäntöönpanosta; hän saisi tätä varten valtuutuksen neuvostolta eikä häntä tässä asiassa koskisi kollegisen vastuun periaate
  - jolla olisi erityisiä ulkosuhteiden alan tehtäviä (entisiä 1. pilarin asioita) komission jäsenenä. Päätöksiin, jotka komissio tekee näillä politiikan aloilla, sovellettaisiin edelleen kollegista vastuuta.
7. Käyttäessään YUTP-alan aloiteoikeuttaan ministeri voisi pyytää tukea komissiolta. Tällöin hän esittäisi komission kanssa alaa koskevia yhteisiä ehdotuksia.
8. Lisäksi komissio ja ministeri voisivat esittää neuvostolle ja Eurooppa-neuvostolle yhteisiä ehdotuksia, jotka kattavat ulkoisen toiminnan ja YUTP:n molemmat ennen 1-pilariin kuuluneet näkökohdat.

9. Kansainvälisten sopimusten neuvottelemisen osalta voidaan todeta, että ministeri vastaisi yksinomaan tai pääasiallisesti YUTP-sopimuksista ja komissio säilyttäisi muita sopimuksia koskevan roolinsa. Jos sopimukset koskevat kumpaakin alaa, neuvosto nimeää neuvottelijan tai neuvotteluryhmän johtajan.

Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka (1.A luku)

10. Edellä 3. kohdassa kuvatun lähestymistavan pohjalta ehdotetaan kahdenlaisia muutoksia:
- a) Muutokset, jotka liittyvät EU:n ulkoasiainministerin toimen perustamiseen; ulkoasiainministeri hoitaisi nykyään korkealle edustajalle, puheenjohtajavaltiolle ja komissiolle kuuluvia tehtäviä. Ministerillä on jäsenvaltioiden rinnalla oikeus tehdä YUTP-alan ehdotuksia ja selkeä tehtävä politiikkaa koskevien päätösten muotoilussa ja täytäntöönpanossa.
  - b) Muutokset, joilla pyritään edistämään tehostettua ennakkokuulemistä sekä näkemysten keskinäistä lähentymistä ja solidaarisuutta. Mukaan on otettu nimenomainen määräys, jonka mukaan Eurooppa-neuvosto kokoontuu ylimääräiseen kokoukseen silloin kun kansainvälinen tilanne edellyttää EU:n yhteistä menettelytapaa. Toisessa määräyksessä ulkoministerille annetaan toimivalta koordinoida jäsenvaltioiden kannat kansainvälisissä järjestöissä.
11. Kuten suuri määrä valmistelukunnan jäseniä on ehdottanut, on määrätty määräenemmistöpäätöksenteon laajentamisesta. Sitä käytettäisiin silloin kun neuvosto päättää ministerin ja komission yhteisestä ehdotuksesta, ja valtuuttamislausekkeen nojalla Eurooppa-neuvosto voisi laajentaa määräenemmistöpäätöksenteon neuvostossa YUTP-asioihin.

Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (1.B luku)

12. Perustuslaissa – sekä I osan 29 artiklassa että II osassa – todetaan selvästi, että ETPP on erottamaton osa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa. Useat ETPP-artiklat ovat uusia, ja niiden kautta sopimusmääräyksiin on otettu työryhmä 7:n suositukset ja Kölnin Eurooppa-neuvoston (1999) jälkeen tapahtunut merkittävä kehitys.
13. Petersbergin tehtävät on saatettu ajan tasalle, ja kriisinhallintamääräyksissä määrätään sotilaallisten ja siviilivälineiden johdonmukaisemmasta käytöstä. Keskeistä on myös, että otetaan käyttöön eri joustomuotoja, joiden nojalla maat, jotka haluavat tehdä tiiviimpää yhteistyötä, voivat tehdä sitä unionin puitteissa.
14. Toinen uutuus on se, että perustetaan Euroopan puolustusmateriaali- ja strategiantutkimusvirasto, jonka tehtävänä on edistää sotilaallisten voimavarojen kehittämistä. Viraston avulla ryhmä jäsenvaltioita voisi tehdä erityisohjelmia koskevaa yhteistyötä, jolloin EU:n puitteisiin tuotaisiin yhteistyön muotoja, jotka nykyään sijoittuvat unionin ulkopuolelle.

Varainhoitoa koskevat määräykset (1.C luku)

15. 1 luvussa on myös varainhoitoa koskevia määräyksiä, joissa lähinnä toistetaan nykyiset määräykset. Uudet määräykset koskevat kiireellisten YUTP-toimien nopeaa rahoittamista, erityisesti valmistautumista kriisinhallintaoperaatioihin.

Kauppapolitiikka (2 luku)

16. Uudessa tekstissä on pyritty yksinkertaistamaan nykyisiä artikloja. Lisäksi on tehostettu Euroopan parlamentin roolia sekä yksipuolisten toimenpiteiden hyväksymisessä että kansainvälisten sopimusten tekemisessä.

Yhteistyö kolmansien maiden kanssa (3 luku)

17. Tässä luvussa käsitellään ulkoisen avun ja yhteistyön eri muotoja, ja ne ryhmitellään seuraavien kolmen pääotsikon alle:

- I : Kehitysyhteistyö
- II : Taloudellinen, tekninen ja rahoitusyhteistyö kolmansien maiden kanssa
- III : Humanitaarinen apu.

I Kehitysyhteistyö

18. Artiklaehdotuksissa korostetaan, että Euroopan unionin ja jäsenvaltioiden politiikat täydentävät ja vahvistavat toisiaan.

II Taloudellinen, tekninen ja rahoitusyhteistyö kolmansien maiden kanssa

19. Pääasiallinen muutos näihin artikloihin, joista ensimmäinen sisällytettiin perussopimukseen Nizzassa, koskee Euroopan parlamentin roolin vahvistamista. Ehdotetaan uutta oikeusperustaa kiireellistä apua koskevien toimenpiteiden hyväksymiselle määräenemmistöllä.

III Humanitaarinen apu

20. Humanitaarista apua koskeva artikla on uusi. Nykyisissä perussopimuksissa ei vahvisteta erityistä oikeusperustaa humanitaarisille toimille, mutta humanitaarinen apu mainittiin jaetun toimivallan piiriin kuuluvana alana puheenjohtajiston laatimassa ehdotuksessa perustuslain I osan 12 artiklaksi. Ehdotetuissa artikloissa tunnustetaan humanitaarisen avun erityisluonne ja siihen osana kuuluva puolueettomuuden periaate. Niissä kiinnitetään huomiota siihen, että unionin ja jäsenvaltioiden toimien on oltava toisiaan lujittavia. Ehdotetaan myös sitä, että unionin olisi otettava käyttöön vapaaehtoiset humanitaarisen avun "rauhanjoukot".

Rajoittavat toimenpiteet (luku 4)

21. Tässä luvussa yhdistetään yhteen artiklaan nykyisten perussopimusten kaksi seuraamuksia koskevaa artiklaa ja laajennetaan niiden soveltamisalaa (ei vain valtioihin vaan myös luonnollisiin ja oikeushenkilöihin kohdistuvat toimenpiteet). Siihen on otettu uutena myös Euroopan parlamentille tiedottamista koskeva määräys.

Kansainväliset sopimukset (5 artikla)

22. Työryhmä 7 suositteli, että nykyisissä perussopimuksissa hajallaan olevat määräykset neuvottelujen aloittamisesta ja käymisestä kansainvälisten sopimusten tekemiseksi olisi ryhmiteltävä yhteen lukuun. Siinä käsitellään erityyppisiä sopimuksia, joita unioni voi tehdä, ja siinä kuvataan asianmukaiset menettelyt, mutta säilytetään valuuttakurssiasioista tehtävien sopimusten erityispiirteet.

Suhteet kansainvälisiin järjestöihin ja kolmansiin maihin – EU:n edustustot ja valtuuskunnat (luku 6)

23. Työryhmän 7 suositusten mukaisesti tässä luvussa ehdotetaan, että komission ulkomaan edustustoista tulisi Euroopan unionin edustustoja ulkoasiainministerin alaisuuteen. Luvussa mainitaan Euroopan unionin erityissuhteet joihinkin tärkeisiin kansainvälisiin järjestöihin.
-

II Taulukko: Unionin ulkoista toimintaa koskevat artiklaehdotukset nykyisiin perussopimukseen verrattuna

	Uudet artiklat	Artiklat, jotka sisältyvät nykyisiin perussopimuksiin, mutta joita on jonkin verran tai huomattavasti muutettu	Artiklat, jotka sisältyvät nykyisiin perussopimuksiin, mutta joita on muutettu vähän tai ei lainkaan
I OSA – V OSASTO			
<u>29 artikla</u> : Yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka		✓	
<u>30 artikla</u> : Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka		✓	
II OSA, B OSASTO: UNIONIN ULKOINEN TOIMINTA			
<u>1 artikla</u> : Periaatteet ja tavoitteet*	✓		
<u>2 artikla</u>		✓	
LUKU 1 : A. ULKOPOLITIikka			
<u>3 artikla</u>			✓
<u>4 artikla</u>		✓	
<u>5 artikla</u>		✓	
<u>6 artikla</u>			✓
<u>7 artikla</u>			✓
<u>8 artikla</u>		✓	
<u>9 artikla</u>		✓	
<u>10 artikla</u>	✓		
<u>11 artikla</u>		✓	
<u>12 artikla</u>		✓	

* Työryhmän 7 ehdottama teksti, johon on yhdistetty nykyisissä perussopimuksissa määritellyt periaatteet ja tavoitteet jokaista politiikkaa ja toiminta-alaa varten.

LUKU 1: A. ULKOPOLITIIKKA <i>(jatkuu)</i>			
<u>13 artikla</u>			✓
<u>14 artikla</u>		✓	
<u>15 artikla</u>			✓
<u>16 artikla</u>		✓	
B. YHTEINEN TURVALLISUUS- JA PUOLUSTUSPOLITIIKKA			
<u>17 artikla</u>		✓	
<u>18 artikla</u>	✓		
<u>19 artikla</u>	✓		
<u>20 artikla</u>	✓		
<u>21 artikla</u>	✓		
C. VARAINHOITOA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET			
<u>22 artikla</u>		✓	
2 LUKU: YHTEINEN KAUPPAPOLITIIKKA			
<u>23 artikla</u>		✓	
<u>24 artikla</u>		✓	
3 LUKU: YHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA JA HUMANITAARINEN APU			
I: KEHITYSYHTEISTYÖ			
<u>25 artikla</u>		✓	
<u>26 artikla</u>			✓
<u>27 artikla</u>		✓	
II: TALOUDELLINEN, TEKNINEN JA RAHOITUSYHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA			
<u>28 artikla</u>		✓	
<u>29 artikla</u>	✓		

III: HUMANITAARINEN APU			
<u>30 artikla</u>	✓		
LUKU 4: RAJOITTAVAT TOIMENPITEET			
<u>31 artikla</u>		✓	
LUKU 5: KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET			
<u>32 artikla</u>		✓	
<u>33 artikla</u>		✓	
<u>34 artikla</u>			✓
LUKU 6: SUHTEET KANSAINVÄLISIIN JÄRJESTÖIHIN JA UNIONIN EDUSTUSTOT JA VALTUUSKUNNAT			
<u>35 artikla</u>		✓	
<u>36 artikla</u>			

I OSA – V OSASTO			
<u>X artikla</u> : solidaarisuuslauseke	✓		
II OSA – X LUKU: SOLIDAARISUUS			
<u>X artikla</u> : solidaarisuuslausekkeen täytäntöönpano	✓		

ARTIKLOJEN TEKSTI HUOMAUTUKSINEEN

I OSA – V OSASTO

29 artikla

Unionin yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka

1. Euroopan unionin sitoutuu harjoittamaan yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, joka perustuu jäsenvaltioiden keskinäisen poliittisen solidaarisuuden asteittaiseen kehittämiseen, yleisesti kiinnostavien kysymysten vähitellen tapahtuvaan määrittämiseen ja jäsenvaltioiden toimien jatkuvaan lähentämiseen.
2. Eurooppa-neuvosto määrittää unionin strategiset edut ja vahvistaa sen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteet. Ministerineuvosto valmistelee kyseistä politiikkaa perustuslain II osassa olevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.
3. Eurooppa-neuvosto ja ministerineuvosto tekevät tarpeelliset päätökset.
4. Unionin ulkoasiainministeri ja jäsenvaltiot panevat täytäntöön yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kansallisia voimavaroja ja unionin voimavaroja käyttäen.
5. Jäsenvaltiot neuvottelevat keskenään neuvostossa ja Eurooppa-neuvostossa kaikista yleisesti kiinnostavista ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksistä yhteisen lähestymistavan määrittelemiseksi. Jokainen jäsenvaltio kuulee muita jäsenvaltioita neuvostossa ja Eurooppa-neuvostossa ennen kuin se toteuttaa mitään kansainvälisiä toimia tai tekee mitään sitoumuksia, jotka voisivat vaikuttaa unionin etuihin. Jäsenvaltiot varmistavat toimiansa lähentämisen avulla, että unioni voi edistää etujaan ja arvojaan kansainvälisissä yhteyksissä. Jäsenvaltiot ovat toisilleen solidaarisia.

6. Euroopan parlamenttia kuullaan yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista ja sille annetaan tietoja sen kehityksestä.
7. Eurooppa-neuvosto ja ministerineuvosto tekevät yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevat päätökset yksimielisesti perustuslain II osassa määrättyjä tapauksia lukuun ottamatta. Ne tekevät ratkaisunsa jäsenvaltion ehdotuksesta tai unionin ulkoasiainministerin joko yksin tai yhdessä komission kanssa tekemästä ehdotuksesta.
8. Eurooppa-neuvosto voi yksimielisesti päättää, että neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä muissa kuin perustuslain II osassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Huomautukset

- 1 *Kohdassa kuvataan YUTP:n kehittyvää luonnetta, joka perustuu keskinäisen solidaarisuuden, kantojen ja poliittisen tahdon lähentämisen, jotta kansainvälisellä tasolla voitaisiin toimia yhdessä.*
- 2 *Kohdassa kuvataan Eurooppa-neuvoston tehtävää virikkeiden antajana. Sanamuoto vastaa työryhmä 7:n suositusta 3, jonka mukaan Eurooppa-neuvosto määrittelee 'strategiset tavoitteet ja edut' ulkoisen toiminnan yleisten periaatteiden ja tavoitteiden perusteella sellaisina kuin nämä on määriteltty perustuslaissa (työryhmä 7 ehdotti ulkoisen toiminnan yleisiä periaatteita ja tavoitteita koskevaa tekstiä, joka on sisällytetty II osassa olevan, ulkoista toimintaa koskevan B osaston 1 artiklaan). Kohdassa tuodaan sen jälkeen esiin neuvoston keskeinen asema YUTP:n valmistelussa Eurooppa-neuvoston vahvistamien suuntaviivojen perusteella. Yksityiskohtaiset säännöt on kuvattu perustuslain II osassa.*
3. *Kohdassa otetaan huomioon se, että YUTP:n välineet (yhteiset toiminnat, yhteiset kannat ja yhteiset strategiat) on yksinkertaistamista käsittelevän työryhmän suositusten perusteella korvattu "päätöksillä". Myös Eurooppa-neuvosto tekee päätöksiä (nykyisin se "määrittelee yleiset suuntaviivat" ja "päättää yhteisistä strategioista").*
4. *YUTP:n panee täytäntöön unionin ulkoasiainministeri, jonka tehtävät kuvataan toimielimiä koskevassa IV osastossa. Neuvosto ja Eurooppa-neuvosto voivat valtuuttaa ministerin toimimaan YUTP:aan liittyvissä tehtävissään unionin nimissä kansainvälisissä yhteyksissä. Hän puolustaa unionin kantoja ja käy vuoropuhelua kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. Jäsenvaltioiden on myös noudatettava YUTP:n alalla annettuja päätöksiä ja pantava ne täytäntöön.*

Tätä tehdessään ne käyttävät kansallisia voimavaroja, esimerkiksi antamalla diplomaattisille edustustoilleen tehtäväksi suorittaa virallisia yhteydenottoja, puolustaa unionin kantoja tai äänestää sovittujen suuntaviivojen mukaisesti kansainvälisissä elimissä. Erityisedustajien tehtävät tuodaan esiin II osassa.

5. *Tässä kohdassa korostetaan jäsenvaltioiden välisen järjestelmällisen yhteistyön ja solidaarisuuden merkitystä. Ne ovat YUTP:n alan toiminnan keskeisiä tekijöitä, sillä ne auttavat lähentämään jäsenvaltioiden kantoja toisiinsa ja vahvistamaan poliittista tahtoa, jota tarvitaan yhteisiin toimiin ja kantoihin. Kuulemis- ja neuvotteluvetoa vahvistetaan verrattuna SEU:n nykyiseen 16 artiklaan, jonka mukaan: "Jäsenvaltiot antavat toisilleen tietoja ja neuvottelevat keskenään neuvostossa kaikista yleisesti kiinnostavista ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksistä sen varmistamiseksi, että unionin vaikutusvaltaa käytetään mahdollisimman tehokkaasti yhteensovitetun ja toisiaan lähentyvän toiminnan avulla." (Periaate, jonka mukaan YUTP:n alan toiminta ei rajoitu neuvoston työskentelyyn Brysselissä vaan tapahtuu myös kolmansissa maissa ja kansainvälisissä järjestöissä, tuodaan nimenomaisesti esiin II osassa.)*
6. *Perustuslain II osassa tuodaan esiin tämän määräyksen yksityiskohdat, joihin sisällytetään työryhmän 7 asiaankuuluvat suositukset. Työryhmä totesi, että SEU:n 21 artiklan nykyiset määräykset ovat tyydyttäviä, mutta että niitä pitäisi kuitenkin täydentää, jotta sisällytettäisiin ulkoasiainministerin osallistuminen SEU:n 21 artiklassa kuvattujen tehtävien suorittamiseen: kuuleminen keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista sekä tiedottaminen YUTP:n toteuttamisessa tapahtuneesta edistymisestä.*
7. *Tämä kohta kattaa*
  - a) *päätöksentekomenettelyn (yksimielisyys säilyy pääsääntönä joitakin huomattavia poikkeuksia lukuun ottamatta) ja*
  - b) *aloiteoikeuden (jaettu ulkoasiainministerin - yksin tai komission kanssa yhdessä - ja jäsenvaltioiden kesken).*

II osassa mainitaan yksimielisyysääntöön tehdyt poikkeukset sellaisina kuin niistä nykyisin määrätään perussopimuksessa:

- a) *erityisedustajan nimittäminen (SEU:n 23 artiklan 2 kohta),*
- b) *voimassa olevien yhteisten toimintojen tai yhteisten kantojen täytäntöönpano (SEU:n 23 artiklan 2 kohta tarkistettuna välineiden yksinkertaistamisen huomioon ottamiseksi),*
- c) *yhteisten strategioiden täytäntöönpano (SEU:n 23 artiklan 2 kohta tarkistettuna yksinkertaistamisen huomioon ottamiseksi).*

Tähän luetteloon lisätään työryhmän 8 suosituksesta neuvoston päätökset silloin kun se tekee ratkaisunsa ulkoasiainministerin (YUTP:n osalta) ja komission (muiden ulkoisen toiminnan näkökohtien osalta) yhteisestä ehdotuksesta.

Työryhmä 7 korosti, että "YUTP:n alan tehottomuuden välttämiseksi ja sen ennakoivuuden lisäämiseksi olisi sovellettava mahdollisimman usein nykyisiä määräenemmistöpäätöstä koskevia määräyksiä ja esimerkiksi rakentavaa äänestämästä pidättymistä koskevia, joustoa sallivia määräyksiä." Rakentavaa äänestämästä pidättymistä koskeva määräys mainitaan perustuslain II osassa. (Ks. myös jäljempänä 9 kohta.)

8. *Työryhmä suositteli, että perustuslakiin sisällytettäisiin määräys, jossa Eurooppa-neuvostolle annettaisiin mahdollisuus hyväksyä yksimielisesti määräenemmistöpäätösten käytön laajentaminen neuvostossa muille kuin perustuslaillisessa sopimuksessa määrätyille YUTP:n aloille.*

P.M: *Muistettakoon, että YUTP:tä koskevat erityismääräykset eivät vaikuta muihin ulkoisen toiminnan politiikkoja tai aloja koskeviin määräyksiin. Perustuslain II osan B osastossa on jokaista ulkoisen toiminnan politiikkaa tai alaa varten määräykset päätöksentekomenettelystä, välineistä, aloiteoikeudesta sekä eri toimijoiden tehtävistä.*

P.M.: *Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta ei ulotu YUTP:aan. Alat, joilla tuomioistuimella on toimivalta, luetellaan perustuslain muussa artiklassa. Tästä syystä YUTP:aa koskevassa artiklassa ei tarvitse mainita sitä, että yhteisöjen tuomioistuin ei suorita tuomioistuinvalvontaa. Perussopimuksessa määrätään sitä vastoin YUTP:n täytäntöönpanon poliittisesta valvonnasta, josta huolehtii neuvosto. Asiaankuuluvat määräykset toistetaan perustuslain II osassa.*

*
*   *   *

30 artikla

Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

1. Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, joka on erottamaton osa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, turvaa unionin operatiivisen toimintakyvyn, joka perustuu sotilaallisiin ja siviilivoimavaroihin. Unioni voi asettaa ne käyttöön unionin ulkopuolella toteutettaviin tehtäviin rauhan säilyttämiseksi ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamiseksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden mukaisesti.

2. Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka käsittää unionin asteittain määriteltävän yhteisen puolustuspolitiikan. Se johtaa yhteiseen puolustukseen, kun Eurooppa-neuvosto yksimielisesti niin päättää. Tällöin se suosittelee, että kukin jäsenvaltio hyväksyy päätöksen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Tässä artiklassa tarkoitettu unionin politiikka ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen, se kunnioittaa niitä velvoitteita, joita

Pohjois-Atlantin sopimuksen perusteella on tietyillä jäsenvaltioilla, jotka katsovat yhteisen puolustuksensa toteutuvan Pohjois-Atlantin liitossa (Nato), ja se on sopusoinnussa tuossa yhteydessä määritettävän yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kanssa.

3. Jäsenvaltiot asettavat yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan käyttöön sotilaallisia ja siviilivoimavaroja myötävaikuttaakseen neuvoston määrittelemien tavoitteiden saavuttamiseen.

Jäsenvaltiot sitoutuvat asteittain parantamaan sotilaallisia voimavarojaan. Perustetaan Euroopan puolustusmateriaali- ja strategiantutkimusvirasto määrittämään operatiiviset vaatimukset myötävaikuttamaan niiden täyttämistä edistäviin toimiin, pyrkimään osaltaan määrittämään ja tarvittaessa toteuttamaan kaikki tarvittavat toimenpiteet puolustusalan teollisen ja teknologisen perustan vahvistamiseksi sekä avustamaan neuvostoa sotilaallisten voimavarojen parantamisen arvioinnissa.

Jäsenvaltiot, jotka muodostavat keskinäisiä monikansallisia joukkoja, voivat myös asettaa kyseiset joukot yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan käyttöön.

4. Neuvosto tekee yksimielisesti unionin ulkoasiainministerin tai jäsenvaltion ehdotuksesta päätökset, jotka liittyvät yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toteuttamiseen, mukaan lukien tässä artiklassa tarkoitetun tehtävän käynnistämistä koskevat päätökset.
Ulkoasiainministeri voi ehdottaa, tarvittaessa yhdessä komission kanssa, kansallisten voimavarojen sekä unionin välineiden käyttämistä.
5. Neuvosto voi antaa unionin puitteissa suoritettavan tehtävän toteuttamisen jäsenvaltioiden ryhmälle. Tehtävän toteuttamiseen sovelletaan perustuslain II osan B osaston 18 artiklan määräyksiä.
6. Jäsenvaltiot, jotka täyttävät korkeat sotilaallisia voimavaroja koskevat vaatimukset ja jotka ovat tehneet keskenään tiukempia sitoumuksia tällä alalla suorittaakseen vaativimpia tehtäviä, perustavat unionin puitteissa rakenteellisen yhteistyön. Tähän yhteistyöhön sovelletaan perustuslain II osan B osaston 20 artiklan määräyksiä.
7. Kunnes Eurooppa-neuvosto tekee tämän artiklan 2 kohdan mukaisen ratkaisun, unionissa perustetaan tiiviimpi yhteistyö keskinäisen puolustuksen alalla. Jos jokin tähän yhteistyöhön osallistuvista valtioista joutuu alueeseensa kohdistuvan aseellisen hyökkäyksen kohteeksi, muut osallistujavaltiot antavat sille tämän yhteistyön nojalla ja Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 51 artiklan määräysten mukaisesti apua kaikin käytettävissään olevin, sotilaallisin ja muin keinoin. Tähän yhteistyöhön osallistumista ja sen toimintaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt sekä sitä koskevat päätöksentekomenettelyt esitetään perustuslain II osan B osaston 21 artiklassa.
8. Euroopan parlamenttia kuullaan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista, ja sille annetaan tietoja sen kehityksestä.

Huomautukset

Perustuslaillista sopimusta koskevassa alustavassa ehdotuksessa olevassa V osastossa "EU:n toimivallan käyttäminen" on erillinen artikla, jonka otsikkona on "yhteinen puolustuspolitiikka".

Artiklan tarkoituksena on esittää yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toteuttamisen välineet ja menettelyt. Yksi yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan keskeisistä piirteistä on sen ainutlaatuisuus. Sen avulla unionille annetaan operatiivinen toimintakyky, mutta ne sotilaalliset voimavarat, joita unionilla on käytettävissään kyseisen politiikan toteuttamiseksi, ovat kansallisia voimavaroja.

Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka tunnustetaan erottamattomaksi osaksi YUTP:aa. Yhteistä puolustuspolitiikkaa ollaan asteittain määrittelemässä. Sen vuoksi tämän artiklan nimeksi on valittu yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka (termiä ei esiinny nykyisessä perussopimuksessa, mutta sitä on käytetty yleisesti Kölnissä kesäkuussa 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jälkeen).

- 1. Kohdassa korostetaan yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityislaatua eli Kölnissä kesäkuussa 1999 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston jälkeen kehitettyä operatiivista toimintakykyä. Tässä kohdassa mainitut tehtävät määritellään tarkemmin perustuslain II osassa olevassa 17 artiklassa. Ne kattavat sekä Petersbergin tehtävät sellaisina kuin ne on jo esitetty perussopimuksessa että työryhmä 8:n suosittelemat tehtävät, jotka valmistelukunta on päättänyt lisätä.*

Rauhan säilyttämistä ja kansainvälisen turvallisuuden lujittamista Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden mukaisesti koskeva kohta on otettu SEU:n 11 artiklan kolmannelta luetelmakohdasta ja siinä pyritään tiivistetysti määrittelemään kyseiset tehtävät.

- 2. Tässä kohdassa mukaillaan SEU:n 17 artiklan 1 kohdan ensimmäistä alakohtaa, jossa viitataan yhteisen puolustuksen mahdollisuuteen.*

Kohdan toisen virkkeen sisältöä on kuitenkin vahvistettu. Yhteistä puolustusta pidetään siinä yhteisen puolustuspolitiikan loogisena jatkona ja siten tämän politiikan päämääränä, jonka Eurooppa-neuvosto saavuttaa yksimielisesti niin päätettyään.

Ensimmäisen kohdan kolmas virke on SEU:n 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta.

P.M. Osa SEU:n 17 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä alakohdasta:

"Tällöin se suosittelee, että kukin jäsenvaltio hyväksyy päätöksen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti."

Kohdan toisessa alakohdassa toistetaan suoraan SEU:n 17 artiklan 1 kohdan toinen alakohta, jossa täsmennetään, että tässä artiklassa tarkoitettulla politiikalla ei rajoiteta sen enempää jäsenvaltioiden kansallista politiikkaa tällä alalla kuin niitä sitoumuksia, joita tietyt valtiot ovat tehneet Washingtonin sopimuksen puitteissa.

P.M.: SEU:n 17 artiklan 1 kohdan toinen alakohta

"Tässä artiklassa tarkoitettu unionin politiikka ei vaikuta tiettyjen jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan erityisluonteeseen, siinä pidetään arvossa niitä velvoitteita, joita Pohjois-Atlantin sopimuksen perusteella on tietyillä jäsenvaltioilla, jotka katsovat yhteisen puolustuksensa toteutuvan Pohjois-Atlantin liitossa (Nato), ja se on sopusoinnussa tuossa yhteydessä määritettävän yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kanssa."

3. *Tässä kohdassa selitetään yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toista erityispiirrettä, eli sen toteuttamista kansallisia voimavaroja käyttäen. Kumpaakin voimavarojen muotoa (siviili- ja sotilaalliset voimavarat) on kehitetty rinnakkain Eurooppa-neuvostossa vuodesta 1999 alkaen sekä toisiaan seuranneissa sotilaallisten voimavarojen ja siviilivoimavarojen parantamista käsittelevissä konferensseissa.*

Toisessa alakohdassa määrätään puolustustyöryhmän suositusten mukaisesti jäsenvaltioiden sitoumuksesta parantaa sotilaallisia voimavarojaan. Neuvoston tehtävänä on Euroopan puolustusmateriaali- ja strategiantutkimusviraston avustamana arvioida kyseistä sitoumusta. Virasto perustetaan tässä kohdassa puolustustyöryhmän suositusten mukaisesti. Jäsenvaltioiden väliseen puolustusmateriaaliyhteistyöhön liittyvä oikeusperusta on jo olemassa nykyisessä perussopimuksessa (SEU:n 17 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta: "Yhteisen puolustuspolitiikan asteittaista määrittelemistä tuetaan jäsenvaltioiden pitäessä sitä aiheellisenä jäsenvaltioiden välisellä puolustusmateriaaleja koskevalla yhteistyöllä."). Tässä artiklassa perustetaan virallisesti virasto ja kuvataan sen pääasialliset tehtävät. Virastoon sovelletaan perustuslain II osan B osastossa olevan 19 artiklan määräyksiä.

On syytä palauttaa mieleen, että toisen alakohdan lopussa mainittua arviointimenettelyä sovelletaan jo jäsenvaltioiden hyväksymän voimavarojen kehittämisjärjestelyn puitteissa. Tämän artiklan tarkoituksena on vakiinnuttaa menettely perustuslaissa.

Kolmas alakohta sisältää määräyksiä, joilla yhdistetään joidenkin jäsenvaltioiden perustamat monikansalliset joukot unionin puitteisiin. Kysymys on monikansallisista joukoista, joilla on esikuntia. Näitä ovat Eurocorps (maavoimat: Saksa, Belgia, Espanja, Ranska, Luxemburg); Eurofor (maavoimat: Espanja, Ranska, Italia, Portugali), Euromafor (merivoimat: Espanja, Ranska, Italia, Portugali), eurooppalainen ilmavoimien ryhmä (Saksa, Belgia, Espanja, Ranska, Italia, Yhdistynyt kuningaskunta), monikansallinen divisioona (keskus) (Saksa,

Belgia, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta), ensimmäisen saksalais-alankomaalaisen armeijakunnan esikunta (Saksa, Alankomaat, Yhdistynyt kuningaskunta). On olemassa myös muita monikansallisia joukkoja, joilla ei kuitenkaan ole yhteisiä esikuntia (esimerkiksi englantilais-alankomaalaiset ja espanjalais-italialaiset meri- ja maihinnousujoukot)

- 4. Kohdassa esitetään yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan toteuttamiseen liittyvä päätöksentekomenettely. Siinä mainitaan myös työryhmien 7 ja 8 suositusten mukaisesti ulkoasiainministerin aloiteoikeus. Komissiolla ei ole aloiteoikeutta puolustuksen alalla. Mitä tulee unionin sotilaallisten voimavarojen tai välineiden käyttämiseen, ministeri voi YUTP-alan tehtäviensä nojalla ehdottaa, että käytetään jäsenvaltioiden sotilaallisia, siviili- ja diplomaattisia voimavaroja (tietenkin ensin jäsenvaltioita kuultuaan) tai yhdessä komission kanssa unionin käytössä olevia muita välineitä (esim. tekninen apu, kehitysapu jne.).*
- 5. Tässä kohdassa sallitaan tiiviimmän yhteistyön perustaminen tietyn tehtävän täytäntöönpanemiseksi, kun kaikki valtiot eivät halua sitoutua jonkin operaation toteuttamiseen. Operaation käynnistämistä, tavoitetta ja laajuutta sekä toteuttamisen yleisiä menettelytapoja koskevan päätöksen tekee neuvosto yksimielisesti (saman artiklan 4 kohdan määräysten mukaisesti), ja operaatio on tällöin EU:n operaatio. Voidaan kuitenkin ajatella, että tietyt valtiot voivat olla yhtä mieltä operaation käynnistämisestä, mutta eivät halua suorittaa kyseistä operaatiota tai niillä ei ole riittäviä tai asianmukaisia voimavaroja sen suorittamiseksi. Tässä tapauksessa muut jäsenvaltiot voisivat toteuttaa operaation tämän kohdan määräysten mukaisesti. Toteuttamissäännöt operaatiolle, jonka jäsenvaltioiden ryhmä toteuttaa tämän kohdan mukaisesti, kuvataan perustuslain B osaston II osan 18 artiklassa.*
- 6. Puolustustyöryhmä totesi, että jäsenvaltioiden halussa tehdä sotilaallisia voimavaroja koskevia sitoumuksia tiettyjä kaikkein vaativimpia mutta perussopimuksessa jo esitettyjä tehtäviä, kuten rauhanpalauttamista, varten on suuria eroja. Sen vuoksi ja työryhmän raportin mukaisesti 6 kohdassa määrätään rakenteellisesta yhteistyöstä, joka on kirjattu perustuslakiin, niiden jäsenvaltioiden välillä, joilla on korkeatasoisia sotilaallisia voimavaroja ja jotka ovat tehneet vaativampia keskinäisiä sitoumuksia voimavarojen alalla. Rakenteelliseen yhteistyöhön osallistumisen yhtenä edellytyksenä olisi sotilaallisia voimavaroja koskevien edellytysten täyttäminen. Yhteistyötä koskevat yksityiskohtaiset säännöt on kuvattu perustuslain II osan 20 artiklassa.*

Tällaisen joustavuuden ansiosta voitaisiin vakiinnuttaa ja sisällyttää unionin puitteisiin operaatioita, joihin jäsenvaltiot nykyisin sitoutuvat erikseen muodostettavien ryhmien kautta ("coalition of the willing"). Tämän määräyksen tuoma lisäarvo olisi se, että sen nojalla kyseiset valtiot voisivat toimia unionin puitteissa ja siten kaikkien jäsenvaltioiden poliittisella tuella.

7. *Työryhmä 8:n raportin ja valmistelukunnan täysistunnossa esitettyjen lukuisten puheenvuorojen mukaisesti tässä kohdassa otetaan käyttöön tiiviimpi yhteistyö, jonka avulla sitä haluavat valtiot voivat myös unionin puitteissa sitoutua Brysselin sopimuksen V artiklan mukaiseen keskinäiseen avunantoon.*

Kun Eurooppa-neuvosto päättää 2 kohdan nojalla perustaa yhteisen puolustuksen, tämä kohta käy tarpeettomaksi.

8. *Tässä kohdassa varmistetaan Euroopan parlamentin kuuleminen ja sille tiedottaminen yhteisen turvallisuus- ja puolustuspolitiikan alalla.*

*
*   *

Muita näkökohtia kuten poliittisten ja turvallisuusasioiden komitean asemaa tai erityisedustajia ei ole mainittu noudattaen sitä ajatusta, että yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka on YUTP:n osa ja että I osan 29 artiklan asiaankuuluvia määräyksiä sovelletaan siten myös yhteiseen turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaan.

*
*   *

X artikla

Solidaarisuuslauseke

Solidaarisuusperiaatteen mukaisesti unioni ottaa käyttöön kaikki käytettävissään olevat välineet, mukaan lukien sotilaalliset voimavarat

- torjuakseen terroriuhan,
- suojellakseen demokraattisia instituutioita ja siviiliväestöä mahdolliselta terrori-iskulta,
- antaa apua jäsenvaltiolle tämän alueella ja tämän poliittisten elinten pyynnöstä mahdollisen terrori-iskun sattuessa.

Tämän määräyksen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt on esitetty perustuslain II osan B osaston X artiklassa.

Huomautukset

Puolustustyöryhmä on suosittanut solidaarisuuslausekkeen lisäämistä perustuslakiin. Koska kyseinen lauseke on luonteeltaan perustavanlaatuinen ja perustuslakiin kuuluva, se on perustuslain I osassa. On kuitenkin huomattava, että lausekkeen soveltamisala on horisontaalinen, minkä vuoksi sen nojalla otettaisiin käyttöön erilaisia voimavaroja (sekä kansallisia sotilaallisia voimavaroja että unionin välineitä). Näin ollen se on sijoitettu perustuslain I osan V osaston erilliseen artiklaan.

Lauseketta sovellettaisiin terroriuhan tapauksessa tai terrori-iskun sattuessa. Työryhmä 8 täsmensi suosituksissaan, että tällä tarkoitetaan ei-valtiollisten toimijoiden harjoittamaa terrorismia. Kun otetaan huomioon toisaalta se, että kolmannen valtion taholta tuleva isku olisi "hyökkäys", vaikka se suoritettaisiin "terrorismin" menetelmiä käyttäen, ja toisaalta se, että solidaarisuuslauseketta pitäisi voida soveltaa välittömästi vaaratilanteen synnyttyä, puheenjohtajisto on katsonut tarkoituksenmukaiseksi ehdottaa artiklassa olevaa sanamuotoa.

Puolustustyöryhmä on suosittanut, että solidaarisuuslauseke kattaisi niin ikään ihmisen aiheuttamat suuronnettomuudet tai luonnonkatastrofit. Perustuslain 15 artiklan 2 kohdassa säädetään kuitenkin, että "katastrofeilta suojautuminen" on yksi tukialoista.

- " 2. Tukialat ovat seuraavat:
- työllisyys
  - teollisuus
  - koulutus, ammatillinen koulutus ja nuoriso
  - kulttuuri
  - urheilu
  - katastrofeilta suojautuminen."

Koska katastrofeilta suojautumisella ei tällä hetkellä ole oikeusperustaa, olisi sitä varten luotava oikeusperusta perustuslain II osaan. Perustassa voitaisiin myös täsmentää, että pelastuspalvelun tukena voitaisiin käyttää sotilaallisia voimavaroja.

*

*   *

UNIONIN ULKOINEN TOIMINTA

1 artikla

Periaatteet ja tavoitteet

1. Euroopan unionin toiminta [toimintaa] kansainvälisellä tasolla *perustuu* [ohjaavat] sen perustamisen, kehittämisen ja laajentumisen pohjana oleviin periaatteisiin [olevat periaatteet], joita unioni pyrkii edistämään kaikkialla maailmassa: demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus, ihmisarvon *kunnioittaminen*, tasa-arvon ja yhteisvastuun periaatteet sekä kansainvälisen oikeuden noudattaminen Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteiden mukaisesti. Unioni pyrkii kehittämään suhteita ja perustamaan kumppanuuksia sellaisten maiden ja alueellisten tai maailmanlaajuisten järjestöjen kanssa, joilla on nämä samat arvot. Se pyrkii edistämään yhteisten ongelmien monenvälistä ratkaisemista erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä.
2. Euroopan unioni määrittelee ja toteuttaa yhteiset politiikat ja unionin toimet ja pyrkii saamaan aikaan mahdollisimman laajaa yhteistyötä kaikilla kansainvälisten suhteiden aloilla tavoitteinaan
  - a) turvata unionin arvot, perusedut, riippumattomuus ja koskemattomuus
  - b) lujittaa ja tukea demokratiaa, oikeusvaltion periaatetta, ihmisoikeuksia ja kansainvälisen oikeuden periaatteita
  - c) säilyttää rauha, estää konflikteja ja lujittaa kansainvälistä turvallisuutta Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan periaatteita noudattaen
  - d) edistää kehitysmaiden kestäväää taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä ensisijaisena tarkoituksenaan poistaa köyhyys erityisesti alhaisen tulotason maissa

- e) edistää kaikkien maiden integroitumista maailmantalouteen, muun muassa poistamalla asteittain kansainvälisen kaupan esteet
  - f) kehittää kansainvälisiä toimenpiteitä ympäristön ja maapallon luonnonvarojen säilyttämiseksi ja parantamiseksi ja varmistaa kestävä kehitys
  - g) auttaa kansoja, maita ja alueita selviytymään ihmisen aiheuttamista suuronnettomuuksista tai luonnonkatastrofeista ja
  - h) edistää kansainvälistä järjestelmää, joka perustuu entistä tiiviimpään monenväliseen yhteistyöhön, ja maailmanlaajuisia hyvää hallintoa.
3. Unioni huolehtii ulkoisen toimintansa eri alojen johdonmukaisuudesta. Se ottaa lisäksi huomioon edellä mainitut periaatteet ja tavoitteet kehittäessään ja pannessaan täytäntöön unionin muiden politiikkojen ulkoisia näkökohtia.

Huomautukset

1. *Ehdotus unionin ulkoisen toiminnan periaatteita ja tavoitteita koskevaksi artiklaksi on laadittu työryhmä 7:ssä ja se sisältyy työryhmän raportissa oleviin suosituksiin (CONV 459/02, suositusten 2 kohta ja yksityiskohtaisen selvityksen 11 ja 12 kohta). Työryhmän teksti on sisällytetty kokonaisuudessaan hyvin vähäisin toimituksellisin muutoksin (kursivoituina ja entinen teksti hakasulkeissa). Ensimmäinen muutos johtuu siitä, että artiklaehdotuksen alkuperäisessä englanninkielisessä tekstissä todettiin, että unionin toimintaa kansainvälisellä foorumilla "ohjaavat" ("will be guided by"), mikä on vahvempi ilmaus kuin ranskankielinen käännös "s'inspire des". Työryhmä 7 otti lähestymistavakseen koko ulkoisen toiminnan periaatteiden ja tavoitteiden määrittelemisen yhdessä artikkelissa, ja sen vuoksi nykyisissä artikloissa oleva kunkin kyseisen politiikan alueen erityistavoitteiden luettelo on poistettu.*
2. *Työryhmä 7:n työskentelyssä (CONV 459/02, suositusten 2 kohta ja yksityiskohtaisen selvityksen 12 kohta) korostettiin tarvetta varmistaa johdonmukaisuus unionin ulkoisen toiminnan eri alueiden välillä sekä ulkoisen toiminnan ja sisäisten politiikkojen välillä silloin, kuin jälkimmäisillä on ulkoisia vaikutuksia. Ehdotus unionin ulkoisen toiminnan periaatteita ja tavoitteita koskevaan artiklaan sisällytettäväksi kolmanneksi kohdaksi, jossa tämä ajatus tuotaisiin esiin, ei saanut työryhmän enemmistön kannatusta, mutta kohdan lisääminen artiklaan olisi tärkeää, jos halutaan välttää tätä tarkoittavan tekstin lisääminen jokaista ulkoisen toiminnan aluetta koskevaan artiklatekstiin. On syytä huomata, että nykyisen EY-sopimuksen 178 artikkelissa viitataan johdonmukaisuuteen muiden politiikka-alojen ja kehitysapupolitiikan tavoitteiden välillä ja että kyseinen viittaus on poistettu kyseisen artiklan tarkistetusta versiosta periaatteita ja tavoitteita koskevan artiklan 3 kohdan seurauksena.*

2 artikla

1. Eurooppa-neuvosto määrittelee unionin strategiset edut ja tavoitteet tämän osaston 1 artiklassa lueteltujen periaatteiden ja tavoitteiden pohjalta.

Unionin strategisia etuja ja tavoitteita koskevat Eurooppa-neuvoston päätökset voivat koskea sekä ulkopolitiikkaa että muita unionin ulkoisen toiminnan aloja. Ne voivat koskea unionin suhteita yksittäiseen maahan tai alueeseen taikka tiettyä aihetta. Päätöksissä määritellään niiden kesto sekä keinot, jotka unionin ja jäsenvaltioiden on tarjottava niiden toteuttamista varten.

Eurooppa-neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti neuvoston ehdotuksesta. Neuvosto hyväksyy ehdotuksensa määräenemmistöllä ulkoasiainministerin suositusten perusteella yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa ja komission suositusten perusteella muiden ulkoisen toiminnan alojen osalta tai molempien suositusten perusteella yhteisesti. Neuvosto panee täytäntöön Eurooppa-neuvoston päätökset perustuslaissa säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

2. Ulkoasiainministeri yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alan osalta ja komissio muiden ulkoisen toiminnan alojen osalta voivat esittää yhteisiä ehdotuksia neuvostolle. Neuvosto tekee päätöksen yhteisesti tehdyistä ehdotuksista määräenemmistöllä.

Huomautukset

1. *Tekstissä toistetaan osittain yhteisiä strategioita koskeva EU-sopimuksen 13 artiklan 2 kohta: nimi on muutettu (strategisia etuja ja tavoitteita koskevat päätökset), ja otetaan käyttöön työryhmä 7:n suositus 3, joka koskee Eurooppa-neuvoston roolia strategisten etujen ja tavoitteiden määrittelemisessä: "Kun yleiset periaatteet ja tavoitteet on vahvistettu perussopimuksessa, EU:n olisi määriteltävä strategiset tavoitteet ja edut sekä strategiat niihin pyrkimiseksi aktiivisesti. Työryhmä suosittelee, että Eurooppa-neuvosto määritteli EU:n strategiset tavoitteet ja edut yksittäisten maiden/alueiden, tilanteiden*

tai aiheiden mukaan ja laatisi EU:n ja jäsenvaltioiden toimintaa ohjaavat parametrit. Ulkoisen toiminnan neuvosto vastaisi näiden strategisten tavoitteiden ja etujen täytäntöönpanosta ja Eurooppa-neuvosto tarkastelisi ajoittain niiden toteutumista ja puolustamista."

Toinen alakohta on uutta tekstiä, ja sen tarkoituksena on tehdä selväksi, että Eurooppa-neuvoston päätökset voivat koskea samanaikaisesti YUTP:tä ja muita ulkoisen toiminnan aloja. Itse asiassa tämä pätee jo yhteisiin strategioihin, vaikka siitä ei ole selvästi määrätty EU-sopimuksen V osastossa. Työryhmä 7 kannattaa välineitä, jotka ovat lähestymistavaltaan globaaleja ja kattavat useampia ulkoisen toiminnan aloja.

Kolmas alakohta on mukautettu teksti EU-sopimuksen 13 artiklan 3 kohdan toisesta alakohdasta. (EU-sopimuksen teksti: "Neuvosto suosittelee Eurooppa-neuvostolle yhteisiä strategioita ja toteuttaa ne erityisesti hyväksymällä yhteisiä toimintoja ja yhteisiä kantoja.") Tekstiä on mukautettu seuraavien seikkojen lisäämiseksi:

- a) neuvosto tekee päätöksensä ministerin, komission tai molempien yhteisestä ehdotuksesta, ja*
- b) sekä YUTP:tä että muita ulkoisen toiminnan aloja koskevaa Eurooppa-neuvoston päätös on pantava täytäntöön kullekin alalle säädettyjä menettelyjä noudattaen.*

- 2. Työryhmä 7 suosittaa, että perustuslaissa säädettäisiin mahdollisuudesta, että ministeri (YUTP-kysymysten osalta) ja komissio (ja muiden ulkoisen toiminnan alojen osalta) toimittavat yhdessä neuvostolle ehdotuksia, joissa käsitellään ulkoisen toiminnan eri näkökohtia. Työryhmä suosittaa niin ikään, että neuvosto tekee näissä tapauksissa päätöksensä määräenemmistöllä.*

*

*   *

I LUKU: YHTEINEN ULKO- JA TURVALLISUUSPOLITIikka

A. Yhteinen ulkopoliitiikka

3 artikla

1. Ottaen huomioon tämän osaston 1 artiklassa mainitut unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet unioni määrittelee ja toteuttaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan, joka kattaa kaikki ulko- ja turvallisuuspolitiikan alat.
2. Jäsenvaltiot tukevat aktiivisesti ja varauksettomasti unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa uskollisuuden ja keskinäisen yhteisvastuullisuuden hengessä.

Jäsenvaltiot toimivat yhdessä lujittaakseen ja kehittääkseen keskinäistä poliittista yhteisvastuullisuuttaan. Ne pidättyvät kaikista toimista, jotka ovat unionin etujen vastaisia tai jotka ovat omiaan haittaamaan sen tehokkuutta yhtenäisenä voimana kansainvälisissä suhteissa.

Neuvosto ja ulkoasiainministeri huolehtivat siitä, että näitä periaatteita noudatetaan.

3. Unioni toteuttaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa
  - määrittelemällä periaatteet ja yleiset suuntaviivat
  - tekemällä päätöksiä, jotka koskevat
    - unionin toimintaa
    - unionin kantoja
  - vahvistamalla jäsenvaltioiden välistä järjestelmällistä yhteistyötä niiden harjoittaessa politiikkaansa.

Huomautukset

1. *1 kohta on mukautettu ja lyhennetty versio EU-sopimuksen 11 artiklasta sen seikan huomioon ottamiseksi, että ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet on siirretty ulkoista toimintaa käsittelevän osaston alkuun.*

Virke "unioni määrittelee ja toteuttaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan, joka kattaa kaikki ulko- ja turvallisuuspolitiikan alat" sisältyy nykyiseen perussopimukseen. Se sisältää periaatteen, jonka mukaan perussopimuksessa ei rajoiteta YUTP-alan toimia ja että unioni voi tehdä päätöksiä kaikista ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvistä asioista.

2. *2 kohta: EU-sopimuksen 11 artiklan 2 kohta muuttumattomana:*

"Jäsenvaltiot tukevat aktiivisesti ja varauksettomasti unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa uskollisuuden ja keskinäisen yhteisvastuullisuuden hengessä.

Jäsenvaltiot toimivat yhdessä lujittaakseen ja kehittääkseen keskinäistä poliittista yhteisvastuullisuuttaan. Ne pidättyvät kaikista toimista, jotka ovat unionin etujen vastaisia tai jotka ovat omiaan haittaamaan sen tehokkuutta yhtenäisenä voimana kansainvälisissä suhteissa."

Ainoa lisäys on "ulkoasiainministeri" virkkeessä "Neuvosto huolehtii siitä, että näitä periaatteita noudatetaan."

3. *3 kohta on mukautettu versio EU-sopimuksen 12 artiklasta sen seikan huomioon ottamiseksi, että YUTP-välineiden nimeä muutetaan välineiden yksinkertaistamista koskevan suosituksen mukaisesti. Yhteisistä toiminnoista ja yhteisistä kannoista tulee päätöksiä, jotka koskevat unionin toimintoja tai kantoja. On mainittava, että yhteisten strategioiden väline, joista tulee unionin strategisia etuja ja tavoitteita koskevia päätöksiä, on otettu tämän osaston 2 artiklaan.*

Periaatteiden ja yleisten suuntaviivojen määrittelemistä koskeva määräys (ensimmäinen luetelmakohta) ja jäsenvaltioiden välistä järjestelmällistä yhteistyötä koskeva määräys (kolmas luetelmakohta) ovat EU-sopimuksen 12 artiklassa.

4 artikla

Eurooppa-neuvosto määrittelee yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan periaatteet ja yleiset suuntaviivat, myös asioissa, joilla on merkitystä puolustuksen alalla.

Jos kansainvälinen tilanne sitä edellyttää, Eurooppa-neuvoston puheenjohtaja kutsuu koolle Eurooppa-neuvoston ylimääräisen kokouksen unionin politiikan strategisten linjojen määrittelemiseksi kyseisen tilanteen osalta.

Neuvosto tekee päätökset, jotka ovat tarpeen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi Eurooppa-neuvoston määrittelemien strategisten linjojen perusteella.

Huomautukset

1. *Ensimmäisessä alakohdassa toistetaan EU-sopimuksen 13 artiklan 1 kohta ilman muutoksia: "Eurooppa-neuvosto määrittelee yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan periaatteet ja yleiset suuntaviivat, myös asioissa, joilla on merkitystä puolustuksen alalla."*

Toinen alakohta on uusi. Sen tarkoituksena on ottaa käyttöön (tehdä selväksi) mahdollisuus, jonka mukaan Eurooppa-neuvosto kutsutaan koolle silloin, kun kansainvälinen tilanne sitä vaatii. Samantapainen määräys, joka koskee neuvostoa, on jo EU-sopimuksen 22 artiklan 2 kohdassa.

Kolmannessa alakohdassa toistetaan EU-sopimuksen 13 artiklan teksti: "Neuvosto tekee päätökset, jotka ovat tarpeen yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan määrittelemiseksi ja toteuttamiseksi Eurooppa-neuvoston määrittelemien yleisten suuntaviivojen perusteella."

5 artikla

1. Ulkoasiainministeri, joka toimii ulkoasioiden neuvoston puheenjohtajana, osallistuu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehittämiseen tekemällä ehdotuksia ja vastaamalla Eurooppa-neuvoston ja neuvoston tekemien päätösten täytäntöönpanosta.
2. Yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvien asioiden osalta unionia edustaa ulkoasiainministeri, joka käy unionin nimissä poliittista vuoropuhelua ja esittää unionin kannan kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa.

Huomautukset

Tekstit on mukautettu EU-sopimuksen 26 artiklasta (YUTP:n korkea edustaja) sekä EU-sopimuksen 18 artiklasta (puheenjohtajavaltion tehtävät; troikka), jotta voitaisiin ottaa huomioon ulkoasiainministerin tehtävän perustaminen.

6 artikla

1. Kun kansainvälinen tilanne edellyttää unionin operatiivista toimintaa, neuvosto tekee tarvittavat päätökset. Päätöksessä vahvistetaan toiminnan tavoitteet, soveltamisala, unionin käyttöön asetettavat keinot, toiminnan toteuttamista koskevat edellytykset ja tarvittaessa sen kesto.
2. Jos olosuhteet muuttuvat siten, että se vaikuttaa olennaisesti kysymykseen, jossa noudatetaan tällaista päätöstä, neuvosto tarkistaa toiminnan periaatteita ja tavoitteita sekä tekee tarpeelliset päätökset. Kunnes neuvosto tekee ratkaisunsa, noudatetaan unionin toimintaa koskevaa päätöstä.
3. Päätökset sitovat jäsenvaltioiden kannanottoja ja niiden toimintaa.
4. Kun suunnitellaan tällaiseen päätökseen sisältyvää kansallista kannanottoa tai kansallista toimintaa, siitä annetaan tietoja niin ajoissa, että asiasta ehditään tarvittaessa ennalta neuvotella neuvostossa. Velvollisuus antaa tietoja ennalta ei koske toimenpiteitä, joilla pelkästään saatetaan neuvoston päätöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä.
5. Jos se on tilanteen muuttumisen vuoksi ehdottoman välttämätöntä ja jos neuvosto ei ole tehnyt päätöstä, jäsenvaltiot saavat toteuttaa tarpeelliset kiireelliset toimenpiteet, joissa otetaan huomioon unionin toimintaa koskevan päätöksen yleiset tavoitteet. Jäsenvaltio, joka toteuttaa tällaisia toimenpiteitä, antaa niistä välittömästi neuvostolle tiedon.
6. Jos jäsenvaltiolla on tällaisen päätöksen toteuttamisessa suuria vaikeuksia, se saattaa ne neuvoston käsiteltäväksi, joka keskustelee niistä ja pyrkii löytämään asianmukaisia ratkaisuja. Tällaiset ratkaisut eivät saa olla ristiriidassa toiminnan tavoitteiden kanssa tai haitata sen tehokkuutta.

Huomautukset

1. *EU-sopimuksen 14 artiklan 1 kohta, joka koskee yhteisiä toimintoja, mukautettuna sen seikan huomioon ottamiseksi, että YUTP-välineiden nimi muuttuu (päätöksiä).*
2. *EU-sopimuksen 14 artiklan 2 kohta välineen nimeä lukuun ottamatta muuttumattomana: "Jos olosuhteet muuttuvat siten, että se vaikuttaa olennaisesti kysymykseen, jossa noudatetaan yhteistä toimintaa, neuvosto tarkistaa toiminnan periaatteita ja tavoitteita sekä tekee tarpeelliset päätökset. Kunnes neuvosto tekee ratkaisunsa, noudatetaan yhteistä toimintaa."*
3. *EU-sopimuksen 14 artiklan 3 kohta välineen nimeä lukuun ottamatta muuttumattomana: "Yhteiset toiminnot sitovat jäsenvaltioiden kannanottoja ja niiden toimintaa."*
4. *EU-sopimuksen 14 artiklan 5 kohta välineen nimeä lukuun ottamatta muuttumattomana: "Kun suunnitellaan yhteiseen toimintaan sisältyvää kansallista kannanottoa tai kansallista toimintaa, siitä annetaan tietoja niin ajoissa, että asiasta ehditään tarvittaessa ennalta neuvotella neuvostossa. Velvollisuus antaa tietoja ennalta ei koske toimenpiteitä, joilla pelkästään saatetaan neuvoston päätöksiä osaksi kansallista lainsäädäntöä."*
5. *EU-sopimuksen 14 artiklan 6 kohta välineen nimeä lukuun ottamatta muuttumattomana: "Jos se on tilanteen muuttumisen vuoksi ehdottoman välttämätöntä ja jos neuvosto ei ole tehnyt päätöstä, jäsenvaltiot saavat toteuttaa sellaiset tarpeelliset kiireelliset toimenpiteet, joissa otetaan huomioon yhteisen toiminnan yleiset tavoitteet. Jäsenvaltio, joka toteuttaa tällaisia toimenpiteitä, antaa niistä välittömästi neuvostolle tiedon."*
6. *EU-sopimuksen 14 artiklan 7 kohta välineen nimeä lukuun ottamatta muuttumattomana: "Jos jäsenvaltiolla on yhteisen toiminnan toteuttamisessa suuria vaikeuksia, se saattaa neuvoston käsiteltäväksi, joka keskustelee niistä ja pyrkii löytämään asianmukaisia ratkaisuja. Tällaiset ratkaisut eivät saa olla ristiriidassa yhteisen toiminnan tavoitteiden kanssa tai haitata sen tehokkuutta."*

7 artikla

Neuvosto tekee päätökset, joissa määritellään unionin kanta tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen. Jäsenvaltiot varmistavat, että niiden kansallinen politiikka on unionin kantojen mukaista.

Huomautukset

EU-sopimuksen 15 artiklan teksti yhteisen kannan välineen nimimuutoksen kanssa (päätös): "Neuvosto hyväksyy yhteiset kannat. Yhteisissä kannoissa määritellään unionin lähestymistapa tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen. Jäsenvaltiot varmistavat, että niiden kansallinen politiikka on yhteisten kantojen mukaista."

8 artikla

1. Jokainen jäsenvaltio tai ulkoasiainministeri voi yksin tai komission kanssa saattaa neuvoston käsiteltäväksi yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyviä kysymyksiä sekä tehdä ehdotuksia neuvostolle.
2. Tapauksissa, joissa päätös on tehtävä nopeasti, ulkoasiainministeri kutsuu omasta aloitteestaan tai jäsenvaltion pyynnöstä koolle neuvoston ylimääräisen kokouksen 48 tunnin kuluessa ja ehdottoman välttämättömissä tapauksissa lyhyemmänkin ajan kuluessa.

Huomautukset

1. *Tämä kohta määrittelee aloiteoikeuden YUTP:n alalla. Teksti seuraa EU-sopimuksen 22 artiklan rakennetta. Nykyisessä sopimuksessa määrätään jäsenvaltioiden aloiteoikeudesta. Sopimuksen mukaan aloiteoikeus on myös komissiolla mutta ei korkealla edustajalla: EU-sopimuksen 22 artikla: "Jokainen jäsenvaltio tai komissio voi saattaa neuvoston käsiteltäväksi yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyviä kysymyksiä sekä tehdä ehdotuksia neuvostolle. "Uudessa tekstissä ehdotetaan aloiteoikeuden antamista jäsenvaltioille ja ulkoasiainministerille, joka voi harjoittaa kyseistä oikeutta yksin tai komission kanssa.*
2. *Toistettu EU-sopimuksen 22 artiklan 2 kohta, jonka tarkoituksena on joustavoittaa menettelyjä kiireellisissä tilanteissa. "Puheenjohtajavaltio" on korvattu "ulkoasiainministerillä" sen huomioon ottamiseksi, että ulkoasiainministeri toimii neuvoston puheenjohtajana ulkoisen toiminnan kokoonpanossa. Kyseinen ehdotus sai laajan kannatuksen valmistelukunnassa.*

9 artikla

1. Neuvosto tekee päätökset tässä luvussa tarkoitetuista kysymyksistä yksimielisesti. Henkilökohtaisesti tai edustettuina läsnä olevien jäsenten äänestämästä pidäytyminen ei estä näiden päätösten tekemistä.

Äänestämistä pidättävä neuvoston jäsen voi perustella pidättymistään antamalla tämän alakohdan mukaisesti virallisen lausuman. Tällöin kyseinen jäsenvaltio ei ole velvollinen soveltamaan kyseistä päätöstä, mutta se on velvollinen hyväksymään, että päätös sitoo unionia. Keskinäistä yhteisvastuullisuutta noudattaen kyseisen jäsenvaltion on pidättäydyttävä toimista, jotka voivat olla ristiriidassa mainittuun päätökseen perustuvan unionin toiminnan kanssa tai estää sen toteuttamisen, ja muiden jäsenvaltioiden on kunnioitettava sen kantaa. Jos tällä tavoin pidättymisensä perustelleet neuvoston jäsenet edustavat yli kolmasosaa perustuslain X artiklassa määrätyllä tavalla painotetuista äänistä, päätöstä ei tehdä.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä
  - tehdessään unionin toimintoja ja kantoja koskevia päätöksiä unionin strategisia etuja ja tavoitteita koskevan, tämän osaston 2 artiklan 1 kohdan mukaisen Eurooppa-neuvoston päätöksen perusteella;
  - tehdessään ratkaisun ulkoasiainministerin ja komission 2 artiklan 2 kohdan mukaisen yhteisen ehdotuksen perusteella;
  - tehdessään päätöksen unionin toimintaa tai kantaa koskevan päätöksen täytäntöönpanosta;
  - nimittäessään erityisedustajan tämän luvun 11 artiklan mukaisesti.

Jos neuvoston jäsen ilmoittaa, että se esittämistään tärkeistä kansalliseen politiikkaan liittyvistä syistä aikoo vastustaa päätöksen tekemistä määräenemmistöllä, asiasta ei äänestetä. Neuvosto voi määräenemmistöllä pyytää, että asia saatetaan Eurooppa-neuvoston yksimielisesti ratkaistavaksi.

Tätä kohtaa ei sovelleta päätöksiin, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla.

3. Eurooppa-neuvosto voi päättää yksimielisesti, että neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä muissa kuin tämän artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa.

Huomautukset

Tämä artikla koskee päätöksentekoa YUTP:n alalla. Yleissääntönä on edelleen yksimielisyys. Työryhmä 7 suositti, että "olisi sovellettava mahdollisimman usein nykyisiä määräenemmistöpäätöstä koskevia määräyksiä ja esimerkiksi rakentavaa äänestämästä pidättymistä koskevia, joustoa sallivia määräyksiä." Lisäksi se ehdotti, että perustuslakiin sisällytettäisiin valtuuttamislauseke, jossa Eurooppa-neuvostolle annettaisiin mahdollisuus laajentaa määräenemmistöön perustuva päätöksenteko koskemaan muitakin kuin perustamissopimuksessa nykyisin määrättyjä aloja."

1. *EU-sopimuksen 23 artiklan 1 kohta, joka koskee rakentavaa äänestämästä pidättymistä, muuttumattomana: "Neuvosto tekee päätökset tässä osastossa tarkoitetuista kysymyksistä yksimielisesti. Henkilökohtaisesti tai edustettuina läsnä olevien jäsenten äänestämästä pidättäytyminen ei estä näiden päätösten tekemistä. Äänestämästä pidättäytyvä neuvoston jäsen voi perustella pidättymistään antamalla tämän alakohdan mukaisesti virallisen lausuman. Tällöin kyseinen jäsenvaltio ei ole velvollinen soveltamaan kyseistä päätöstä, mutta se on velvollinen hyväksymään, että päätös sitoo unionia. Keskinäistä yhteisvastuullisuutta noudattaen kyseisen jäsenvaltion on pidättäydyttävä toimista, jotka voivat olla ristiriidassa mainittuun päätökseen perustuvan unionin toiminnan kanssa tai estää sen toteuttamisen, ja muiden jäsenvaltioiden on kunnioitettava sen kantaa. Jos tällä tavoin pidättäytymisensä perustelleet neuvoston jäsenet edustavat yli kolmasosaa Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 205 artiklan 2 kohdassa määrätyllä tavalla painotetuista äänistä, päätöstä ei tehdä."*
2. *EU-sopimuksen 23 artiklan 2 kohta, joka koskee poikkeuksia yleissääntönä olevaan yksimielisyyteen, ainoastaan seuraavin muutoksin:*
  - a) *välineiden nimi ja*
  - b) *ministerin ja komission yhteisten ehdotusten perusteella tehtävien päätösten lisääminen. Äänen painottamista koskevaa osaa ei ole toistettu (asiaan liittyvät määräykset ovat muualla perustuslaissa).*

EU-sopimuksen 23 artiklan 2 kohta: "Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa määrätään, neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä:

- hyväksyessään yhteisen strategian perusteella yhteisen toiminnan tai yhteisen kannan taikka tehdessään sen perusteella muun päätöksen;*
- tehdessään päätöksen yhteisen toiminnan tai yhteisen kannan täytäntöönpanosta;*
- nimittäessään erityisedustajan 18 artiklan 5 kohdan mukaisesti.*

Jos neuvoston jäsen ilmoittaa, että se esittämistään tärkeistä kansalliseen politiikkaan liittyvistä syistä aikoo vastustaa päätöksen tekemistä määräenemmistöllä, asiasta ei äänestetä. Neuvosto voi määräenemmistöllä pyytää, että asia saatetaan Eurooppa-neuvoston yksimielisesti ratkaistavaksi.

Neuvoston jäsenten äänet painotetaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 205 artiklan 2 kohdassa määrätyllä tavalla. Ratkaisun edellytyksenä on vähintään 62 ääntä, jotka edustavat ainakin kymmentä asian puolesta äänestävää jäsentä.

Tätä kohtaa ei sovelleta päätöksiin, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla."

3. *Tämä kohta on uusi, ja siinä on otettu huomioon työryhmä 7:n suositus: "Työryhmä suosittelee lisäksi, että perussopimukseen sisällytettäisiin uusi määräys, jossa Eurooppa-neuvostolle annettaisiin mahdollisuus hyväksyä yksimielisesti määräenemmistöäänestysten käytön laajentaminen YUTP:n alalla."*

Menettelykysymyksiä koskevaa EU-sopimuksen 23 artiklan 3 kohdan tekstiä ei ole otettu mukaan uuteen artiklaan.

10 artikla

1. Kun unioni on määritellyt 29 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun yhteisen lähestymistavan, aloitetaan unionin ulkoasiainministerin ja jäsenvaltioiden ulkoasiainministereiden toiminnan tiivis yhteensovittaminen.
2. Jäsenvaltioiden diplomaattiset edustustot ja unionin edustustot tekevät keskenään yhteistyötä kolmansissa maissa ja kansainvälisissä järjestöissä ja osallistuvat yhteisen lähestymistavan muotoiluun ja täytäntöönpanoon.

Huomautukset

1. *Edellä 1 kohdan tarkoituksena on eri toimijoiden toiminnan tehokkuuden, täydentävyyden ja keskinäisen vahvistamisen lisääminen unionin hyväksymän linjan puitteissa.*
2. *Edellä 2 kohta on uusi ja sen tarkoituksena on selventää, että järjestelmällinen yhteistyö ei rajoitu Brysselissä tapahtuvaan neuvoston työskentelyyn vaan että sitä tehdään myös jäsenvaltioiden diplomaattisten edustustojen ja unionin edustustojen välillä.*

11 artikla

Neuvosto nimittää aiheellisiksi katsomissaan tapauksissa ulkoasiainministerin ehdotuksesta erityisedustajan hoitamaan tiettyjä poliittisia erityistehtäviä. Erityisedustaja hoitaa tehtäviään ulkoasiainministerin valvonnassa.

Huomautukset

Tässä artiklassa toistetaan EU-sopimuksen 18 artiklan 5 kohta. Muutokset liittyvät ulkoasiainministerin asemaan:

- a) *neuvosto nimittää erityisedustajan ulkoasiainministerin ehdotuksesta ja*
- b) *erityisedustaja hoitaa tehtävänsä ulkoasiainministerin valvonnassa. Näiden määräysten tarkoituksena on lisätä erityisedustajien käytön johdonmukaisuutta ja tehokkuutta.*

12 artikla

Unioni voi tämän luvun mukaisesti tehdä sopimuksia yhden tai useamman valtion tai kansainvälisen järjestön kanssa tämän osaston 33 artiklassa esitettyä menettelyä noudattaen.

Huomautukset

Tämä artikla muodostaa oikeusperustan kansainvälisten sopimusten neuvottelemiselle ja tekemiselle YUTP:n alalla. Artiklassa viitataan noudatettavaa menettelyä koskeviin artikloihin.

13 artikla

1. Ulkoasiainministeri kuulee Euroopan parlamenttia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisistä näkökohdista ja perusvalinnoista ja huolehtii siitä, että Euroopan parlamentin näkemykset otetaan aiheellisella tavalla huomioon. Ulkoasiainministeri antaa Euroopan parlamentille säännöllisesti tietoja unionin ulko- ja turvallisuuspolitiikan kehityksestä, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka mukaan luettuna.
2. Euroopan parlamentti voi osoittaa kysymyksiä tai laatia suosituksia neuvostolle ja ulkoasiainministerille. Euroopan parlamentissa käydään vuosittain keskustelu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan toteuttamisesta tapahtuneesta edistymisestä, turvallisuus- ja puolustuspolitiikka mukaan luettuna.

Huomautukset

Tässä artiklassa toistetaan muutettuna EU-sopimuksen 21 artikla. Muutokset on tehty työryhmä 7:n suositusten perusteella sekä korkean edustajan ja ulkosuhteista vastaavan komission jäsenen tehtävien yhdistämisen huomioon ottamiseksi. Ilmaisut "puheenjohtajavaltio" ja "komissio" on korvattu ilmaisulla "ulkoasiainministeri". Työryhmä myönsi, että EU-sopimuksen nykyiset määräykset tyydyttävät, mutta katsoi, että niitä olisi kuitenkin täydennettävä siten, että sisällytetään ulkoasiainministerin osallistuminen EU-sopimuksen 21 artiklassa kuvattuihin tehtäviin.

EU-sopimuksen 21 artiklassa ei mainita ilmaisua "turvallisuus- ja puolustuspolitiikka mukaan luettuna". Kyseinen ilmaus on lisätty kahteen kohtaan nykyisen artiklan kattaman alan täsmentämiseksi. On selvää, että Euroopan parlamentille on toimitettava tiedot ja sen kanssa on keskusteltava aina ja niin pian kuin mahdollista, jotta ulkopoliittikan tehokkuus on yhdistettävissä haluun varmistaa todellisen roolin antaminen Euroopan parlamentille.

14 artikla

1. Jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa. Ne tukeutuvat niissä unionin kantoihin. Unionin ulkoasiainministeri vastaa tämän yhteensovittamisen järjestämisestä.

Niissä kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa, joihin kaikki jäsenvaltiot eivät osallistu, ne jäsenvaltiot, jotka osallistuvat niihin, tukeutuvat unionin kantoihin.

2. Niissä kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa edustettuina olevat jäsenvaltiot, joissa kaikki jäsenvaltiot eivät ole edustettuina, antavat viimeksi mainituille jäsenvaltioille tietoja kaikista yhteistä etua koskevista asioista, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan ja tämän osaston 6 artiklan 3 kohdan määräysten soveltamista.

Jäsenvaltiot, jotka ovat myös Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston jäseniä, neuvottelevat keskenään ja pitävät muut jäsenvaltiot täysin asioista selvillä. Jäsenvaltiot, jotka ovat turvallisuusneuvoston jäseniä, puolustavat toiminnassaan unionin kantoja ja etuja, sanotun kuitenkin rajoittamatta niitä velvollisuuksia, joita niillä on Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan määräysten nojalla.

Kun unioni on määritellyt kannan Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston esityslistalla olevasta aiheesta, turvallisuusneuvoston jäsenenä olevat jäsenvaltiot pyytävät, että ulkoasiainministeri kutsutaan esittämään unionin kanta.

Huomautukset

1. 1 kohdassa toistetaan EU-sopimuksen 19 artiklan 1 kohta (korvaamalla ilmaisu "yhteisiin kantoihin" ilmaisulla "unionin kantoihin"):

"Jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimintansa kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa. Ne tukeutuvat niissä yhteisiin kantoihinsa.

Niissä kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa, joihin kaikki jäsenvaltiot eivät osallistu, ne jäsenvaltiot, jotka osallistuvat niihin, tukeutuvat yhteisiin kantoihin."

Ensimmäisen alakohdan loppuun on lisätty yksi virke, joka koskee ministerin asemaa jäsenvaltioiden välisen yhteensovittamisen organisoimisessa.

2. *2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa toistetaan EU-sopimuksen 19 artiklan 2 kohta sitä muuttaen: "Niissä kansainvälisissä järjestöissä ja kansainvälisissä konferensseissa edustettuina olevat jäsenvaltiot, joissa kaikki jäsenvaltiot eivät ole edustettuina, antavat viimeksi mainituille jäsenvaltioille tietoja kaikista yhteistä etua koskevista asioista, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan ja 14 artiklan 3 kohdan määräysten soveltamista."*

Toisessa alakohdassa korvataan ilmaisu "huolehtivat puolustamisesta" ilmaisulla "puolustavat" ja poistetaan sana "pysyviä" sanan "jäseniä" edeltä. Nämä muutokset ovat edellisissä määräyksissä vahvistetun periaatteen mukaisia: kun unioni on hyväksynyt tiettyä kysymystä koskevan kannan, kaikkien jäsenvaltioiden oletetaan puolustavan sitä kansainvälisissä yhteyksissä.

Kolmannessa alakohdassa otetaan käyttöön uusi määräys, jonka tarkoituksena on vahvistaa unionin näkyvyyttä turvallisuusneuvostossa. Tämä määräys ei vaikuta millään tavalla jäsenvaltioiden asemaan turvallisuusneuvostossa.

15 artikla

Jäsenvaltioiden diplomaattiset edustustot ja konsuliedustustot, unionin edustustot kolmansissa maissa ja kansainvälisiin konferensseihin osallistuvat unionin valtuuskunnat sekä jäsenvaltioiden ja unionin edustajat kansainvälisissä järjestöissä ovat yhteistoiminnassa sen varmistamiseksi, että unionin kantoja ja toimintoja koskevia neuvoston päätöksiä noudatetaan ja että ne pannaan täytäntöön. Ne tiivistävät yhteistyötään vaihtamalla tietoja ja laatimalla yhteisiä arvioita.

Ne tukevat perustuslain I osassa olevan 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen, Euroopan kansalaisten suojelua kolmannen maan alueella koskevien määräysten täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot vahvistavat tarpeelliset säännöt keskenään ja aloittavat tällaisen suojelun turvaamiseksi tarvittavat kansainväliset neuvottelut.

Huomautukset

Ensimmäisessä kohdassa toistetaan vähäisin muutoksin EU-sopimuksen 20 artikla: "Jäsenvaltioiden diplomaattiset edustustot ja konsuliedustustot sekä komission edustustot kolmansissa maissa ja kansainvälisissä konferensseissa samoin kuin niiden edustajat kansainvälisissä järjestöissä ovat yhteistoiminnassa sen varmistamiseksi, että neuvoston hyväksymiä yhteisiä kantoja ja yhteisiä toimintoja noudatetaan ja että ne toteutetaan."

Ne tiivistävät yhteistyötään vaihtamalla tietoja, laatimalla yhteisiä arvioita ja tukemalla Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 20 artiklassa tarkoitettujen määräysten täytäntöönpanoa."

Tekstiä on muutettu a) unionin edustustojen ja b) välineiden nimen osalta.

Toisessa kohdassa viitataan perustuslain 7 artiklan 2 kohtaan (jonka teksti vastaa EY-sopimuksen 20 artiklaa) ja toistetaan EY-sopimuksen 20 artiklan viimeinen virke, johon EU-sopimuksen 20 artiklassa viitataan: "Jäsenvaltiot vahvistavat tarpeelliset säännöt keskenään ja aloittavat tällaisen suojelun turvaamiseksi tarvittavat kansainväliset neuvottelut."

16 artikla

Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea seuraa kansainvälistä tilannetta yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvilla aloilla sekä osallistuu politiikan määrittämiseen antamalla neuvoston pyynnöstä tai omasta aloitteestaan lausuntoja neuvostolle, sanotun kuitenkin rajoittamatta [neuvoston ja pysyvien edustajien komitean tehtäviä koskevan] perustuslain XX artiklan soveltamista. Komitea seuraa myös sovitun politiikan toteuttamista, tämän kuitenkin rajoittamatta ulkoasiainministerin toimivaltaa.

Tätä osastoa sovellettaessa komitea huolehtii neuvoston johdolla ja kiinteässä yhteydessä ulkoasiainministeriin tämän osaston 17 artiklassa määriteltyjen kriisinhallintaoperaatioiden poliittisesta valvonnasta ja strategisesta johdosta.

Neuvosto voi kriisinhallintaoperaation toteuttamiseksi ja sen keston ajaksi, joista neuvosto päättää, valtuuttaa komitean tekemään asianmukaisia, operaation poliittista valvontaa ja strategista johtoa koskevia päätöksiä.

Huomautukset

Ensimmäisessä kohdassa toistetaan muutoksin EU-sopimuksen 25 artikla: "Poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea seuraa kansainvälistä tilannetta yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvilla aloilla sekä osallistuu politiikan määrittelemiseen antamalla neuvoston pyynnöstä tai omasta aloitteestaan lausuntoja neuvostolle, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 207 artiklan soveltamista. Komitea seuraa myös sovitun politiikan toteuttamista, tämän kuitenkaan rajoittamatta puheenjohtajavaltion ja komission toimivaltaa."

Muutokset koskevat viimeistä virkettä, jossa "puheenjohtajavaltio" ja "komissio" on korvattu "ulkoasiainministerillä".

Toisessa kohdassa toistetaan EU-sopimuksen 25 artikla siten, että siihen on lisätty viittaus ulkoasiainministeriin ja viittaus saman osaston 24 artiklaan, jossa kriisinhallintaoperaatiot määritellään: "Tätä osastoa sovellettaessa komitea huolehtii neuvoston johdolla kriisinhallintaoperaatioiden poliittisesta valvonnasta ja strategisesta johdosta."

Kolmas kohta vastaa valtaosaltaan EU-sopimuksen 25 artiklan kolmatta kohtaa: "Neuvosto voi kriisinhallintaoperaation toteuttamiseksi ja sen keston ajaksi, joista neuvosto päättää, valtuuttaa komitean tekemään asianmukaisia, operaation poliittista valvontaa ja strategista johtoa koskevia päätöksiä, tämän kuitenkaan rajoittamatta 47 artiklan soveltamista." Perussopimusten yhdistämisestä johtuen viittaus EY-sopimuksen 47 artiklaan on poistettu.

B. Yhteinen turvallisuus- ja puolustuspolitiikka

17 artikla

1. Perustuslain I osassa olevassa 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin tehtäviin, joiden yhteydessä unioni voi asettaa käyttöön sotilaallisia ja siviilivoimavaroja, kuuluvat yhteiset toimet aseidenriisun alalla, humanitaariset ja pelastustehtävät, neuvonta ja tuki sotilasasioissa, konfliktinesto ja rauhanturvaaminen, taistelujoukkojen tehtävät kriisinhallinnassa rauhanpalauttaminen mukaan lukien, terrorismin torjunnan tukeminen kolmannen maan viranomaisten pyynnöstä ja vakauttamisoperaatiot konfliktien lopussa.

2. Neuvosto tekee yksimielisesti tässä artiklassa tarkoitettuja tehtäviä koskevat päätökset sekä määrittelee tehtävien tavoitteet ja laajuuden sekä niiden täytäntöönpanossa sovellettavat yleiset menettelysäännöt. Ulkoasiainministeri valvoo neuvoston alaisuudessa ja tiiviissä ja jatkuvassa yhteydessä poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteaan näiden tehtävien siviilipuolen ja sotilaallisen puolen yhteensovittamista.

Huomautukset

Tämän artiklan tarkoituksena on täsmentää I osassa olevan 30 artiklan 1 kohdan soveltamisala:

- *toistamalla perussopimukseen jo sisällytetyt tehtävät eli:*
  - *humanitaariset ja pelastustehtävät,*
  - *rauhanturvaaminen,*
  - *taistelujoukkojen tehtävät kriisinhallinnassa rauhanpalauttaminen mukaan lukien;*
- *ja lisäämällä työryhmä 8:n suosituksen mukaiset tehtävät eli*
  - *yhteiset toimet aseidenriisunnan alalla,*
  - *neuvonta ja tuki sotilasasioissa,*
  - *konfliktinesto,*
  - *terrorismin torjunnan tukeminen kolmannen maan viranomaisten pyynnöstä,*
  - *vakauttamisoperaatiot konfliktien lopussa.*

Artiklan 2 kohdassa kuvataan yksityiskohtaisesti tehtävien osalta sovellettava päätöksentekomenettely sekä ne osatekijät, jotka päätöksen on ehdottomasti sisällettävä. Toisessa virkkeessä on noudatettu työryhmä 8:n suosituksia, jotka koskevat ulkoasiainministerin aseman vahvistamista kriisinhallinnan alalla erityisesti tehtävien siviilipuolen ja sotilaallisen puolen yhteensovittamisen osalta.

18 artikla

1. Tämän osaston 17 artiklan mukaisesti tehtävien päätösten yhteydessä neuvosto voi antaa tehtävän toteuttamisen jäsenvaltioiden ryhmälle, jolla on tarvittavat voimavarat ja joka haluaa sitoutua tehtävän toteuttamiseen. Asianomaiset jäsenvaltiot sopivat keskenään tehtävän hoidosta.

2. Tehtävän toteuttamiseen osallistuvat jäsenvaltiot tiedottavat neuvostolle säännöllisesti tehtävän etenemisestä ja ottavat välittömästi yhteyttä neuvostoon, jos tehtävän toteuttaminen aiheuttaa uusia huomattavia seurauksia tai se edellyttää, että neuvoston tämän osaston 17 artiklan 2 kohdan mukaisesti hyväksymiä tehtävän tavoitetta tai laajuutta tai tehtävän toteuttamisessa sovellettavia menettelysääntöjä on muutettava. Tällaisessa tapauksessa neuvosto tekee tarvittavat päätökset.

Huomautukset

Tämä artikla sisältää yhteistyötä koskevat menettelysäännöt sellaisen tehtävän täytäntöön panemiseksi, jonka toteuttamisesta neuvosto on päättänyt.

On vaikea ajatella, että 25 jäsenvaltiota käsittävässä unionissa jonkun tehtävän toteuttamiseen osallistuisivat kaikki jäsenvaltiot. Sen mukaisesti tässä artikkelissa määrätään menettelysäännöistä, joiden mukaan sellaisen tehtävän toteuttaminen, josta kaikki jäsenvaltiot ovat päättäneet, voidaan antaa tiettyjen jäsenvaltioiden vastuulle joko siksi, että jotkut jäsenvaltiot eivät halua sitoutua kyseisen tehtävän toteuttamiseen mutteivät kuitenkaan halua estää muita jäsenvaltioita niin tekemästä, tai siksi, että tehtävä edellyttää huomattavia voimavaroja, jollaiset vain eräillä jäsenvaltioilla on käytössään.

Tehtävän käynnistämistä sekä sen tavoitteita ja laajuutta sekä sen toteuttamisessa sovellettavia yleisiä menettelysääntöjä koskevan päätöksen tekisi neuvosto yksimielisesti. Päätökseen sisällytettäisiin luettelo jäsenvaltioista, jotka ovat ilmoittaneet olevansa valmiita osallistumaan kyseisen tehtävän toteuttamiseen. Täytäntöönpanosta vastaisi päätöksessä ilmoitettujen jäsenvaltioiden ryhmä. Operaation käynnistyttyä vain sen täytäntöönpanoon osallistuvat jäsenvaltiot osallistuisivat operaation kulkuun liittyviä toimia koskevien päätösten tekoon. Muille jäsenvaltioille tiedotettaisiin tehtävän yhteydessä toteutetuista toimista. Tehtävään osallistuvat jäsenvaltiot ottaisivat välittömästi yhteyttä neuvostoon, jos tehtävän toteuttaminen aiheuttaisi uusia huomattavia seurauksia tai se edellyttäisi, että neuvoston alunperin hyväksymiä tehtävän tavoitetta tai laajuutta tai tehtävän toteuttamisessa sovellettavia menettelysääntöjä on muutettava. Tällaisessa tapauksessa neuvosto tekisi tarvittavat päätökset.

19 artikla

1. Euroopan puolustusmateriaali- ja strategiantutkimusviraston tehtävänä on:

osallistua jäsenvaltioiden sotilaallisia voimavaroja koskevien tavoitteiden määrittämiseen ja sen arvioimiseen, miten jäsenvaltiot noudattavat voimavaroja koskevia sitoumuksiaan;

edistää operatiivisten vaatimusten sekä tehokkaiden ja yhteensopivien hankintamenetelmien omaksumisen yhdenmukaistamista;

ehdottaa monenvälisiä hankkeita sotilaallisia voimavaroja koskevien tavoitteiden täyttämiseksi ja varmistaa jäsenvaltioiden toteuttamien ohjelmien yhteensovittaminen sekä erityisten yhteistyöohjelmien hallinnointi;

tukea puolustusteknologiaa koskevaa tutkimusta sekä koordinoida ja suunnitella yhteisiä tutkimustoimia ja tutkimuksia, joilla pyritään löytämään teknisiä ratkaisuja tuleviin operatiivisiin vaatimuksiin vastaamiseksi;

pyrkii määrittämään ja tarvittaessa toteuttamaan tarpeelliset toimenpiteet, joilla vahvistetaan puolustusalan teollista ja teknologista perustaa ja joilla tehostetaan sotilasmenojen käyttöä.

2. Viraston toimintaan voivat osallistua kaikki halukkaat jäsenvaltiot. Neuvosto tekee määräenemmistöllä päätöksen viraston perussäännöstä, kotipaikasta ja sen toimintaa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Niissä on otettava huomioon se, missä laajuudessa viraston toimintaan tosiasiassa osallistutaan. Viraston sisälle muodostetaan erityisryhmiä yhteisiä hankkeita toteuttavien jäsenvaltioiden kesken.

Huomautukset

Tässä artiklassa esitetään yksityiskohtaisemmin Euroopan puolustusmateriaali- ja strategiantutkimusviraston tavoitteet ja toiminta. Siinä on noudatettu tarkasti puolustustyöryhmän suosituksia. Artiklassa ei esitetä yksityiskohtaisesti viraston toimintaa vaan viitataan (2 kohdassa) neuvoston päätökseen.

20 artikla

1. Jäsenvaltiot, jotka täyttävät korkeat sotilaallisia voimavaroja koskevat vaatimukset ja haluavat tehdä tällä alalla tiukempia sitoumuksia vaativampien tehtävien suorittamiseksi ja jotka on lueteltu perustuslakiin liitettyssä X julistuksessa, perustavat keskenään rakenteellisen yhteistyön perustuslain I osassa olevan 30 artiklan 6 kohdan mukaisesti. Samassa julistuksessa esitetään kyseisten jäsenvaltioiden määrittelemät sotilaallisia voimavaroja koskevat vaatimukset ja sitoumukset.

2. Jos jokin jäsenvaltio haluaa osallistua kyseiseen yhteistyöhön myöhemmässä vaiheessa omaksumalla sen mukaiset velvoitteet, se ilmoittaa Eurooppa-neuvostolle aikomuksestaan. Rakenteellisen yhteistyön rajoittamassa kokoonpanossa kokoontuva neuvosto tekee ratkaisunsa asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä.
3. Vain yhteistyöhön osallistuvat jäsenvaltiot tekevät yhteistyön kohdetta koskevia päätöksiä. Ulkoasiainministeri osallistuu asian käsittelyyn. Ulkoasiainministeri tiedottaa muille jäsenvaltioille yhteistyön kehittämisestä asianmukaisella tavalla ja säännöllisesti.
4. Neuvosto voi antaa kyseiseen yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden vastuulle tämän osaston 17 artiklassa tarkoitetun tehtävän toteuttamisen unionin puitteissa.

Huomautukset

Tässä artiklassa kuvataan I osassa olevan 30 artiklan 6 kohdassa tarkoitetun rakenteellisen yhteistyön toteuttamista koskevat menettelysäännöt. Ne jäsenvaltiot, jotka täyttävät sotilaallisten voimavarojen osalta korkeat vaatimukset ja jotka haluaisivat tehdä tällä alalla omalta osaltaan tiukempia sitoumuksia vaativimpien tehtävien toteuttamiseksi, voisivat toteuttaa sen kun perustuslakiin sisällytetään rakenteellinen yhteistyö. Osallistuvat jäsenvaltiot neuvottelisivat ja määrittelisivät keskenään kriteerit sekä voimavarasitoumukset, jotka kyseiset jäsenvaltiot sitoutuisivat täyttämään ja jotka esitettäisiin perustuslakiin liitettävässä julistuksessa. Julistuksessa todettaisiin myös, mitkä jäsenvaltiot osallistuvat rakenteelliseen yhteistyöhön.

Rakenteellisen yhteistyön perustamisen jälkeen vain siihen osallistuvat jäsenvaltiot osallistuisivat päätösten tekoon niin kyseisen yhteistyön kehittämisen osalta kuin mahdollisten operaatioiden käynnistämisen ja niihin sovellettavien menettelysääntöjen osalta. Osallistuvat jäsenvaltiot voisivat käyttää unionin rakenteita kuten poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteaa tai sotilaskomiteaa, jotka kokoontuisivat niinikään vain rakenteelliseen yhteistyöhön osallistuvien jäsenvaltioiden edustajien kokoonpanossa. Tämän jäsenvaltioryhmän päättämät operaatiot eivät kuitenkaan olisi unionin operaatioita. Tarkoituksena on, että unionin ulkoasiainministeri osallistuu asioiden käsittelyyn kyseisen yhteistyön yhteydessä ja tiedottaa muille jäsenvaltioille yhteistyön kehittämisestä. Ministeri toimisi välittäjänä rakenteelliseen yhteistyöhön sitoutuneiden jäsenvaltioiden ja siihen osallistumattomien jäsenvaltioiden välisessä vuorovaikutuksessa, mikä takaisi enemmän avoimuutta yhteistyössä toteutettavien toimien osalta.

Neuvosto voisi kuitenkin antaa rakenteelliseen yhteistyöhön osallistuville jäsenvaltioille sellaisen tehtävän toteuttamisen, jonka toteuttamisesta neuvosto on päättänyt. Siinä tapauksessa tehtävä toteutettaisiin rakenteellisen yhteistyön puitteissa unionin nimissä.

21 artikla

1. Edellä I osassa olevan 30 artiklan 7 kohdassa tarkoitettuun tiiviimpään yhteistyöhön keskinäisen puolustuksen alalla voivat osallistua kaikki unionin jäsenvaltiot. Siihen osallistuvat jäsenvaltiot luetellaan tähän perustuslakiin liitetyssä julistuksessa. Jäsenvaltio, joka haluaa myöhemmin osallistua kyseiseen yhteistyöhön ja omaksua sen mukaiset velvoitteet, ilmoittaa siitä Eurooppa-neuvostolle ja yhtyy perustuslakiin liitettyyn julistukseen.
2. Osallistuva valtio, jonka alueelle tehdään aseellinen hyökkäys, ilmoittaa tilanteesta muille osallistuville valtioille ja voi pyytää näiltä apua ja tukea. Osallistuvat jäsenvaltiot kokoontuvat poliittisten ja turvallisuusasioiden komiteaan ja sotilaskomiteaan nimetyn edustajansa avustamana ministeritasolla.
3. Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvostolle ilmoitetaan välittömästi kaikista aseellisista hyökkäyksistä sekä niiden johdosta toteutetuista toimenpiteistä.
4. Nämä määräykset eivät rajoita asianomaisten osalta Pohjois-Atlantin sopimuksesta johtuvia oikeuksia ja velvoitteita.

Huomautukset

Euroopan unionin nykyisistä jäsenvaltioista kymmenen on Länsi-Euroopan unionin jäseniä, minkä myötä niitä sitoo Brysselin sopimuksen V artiklan puitteissa tehty sitoumus keskinäisestä puolustuksesta. Kyseessä on selvästikin yhteistyömuoto, joka sijoittuu unionin puitteiden ulkopuolelle. Poliittisessa tahdossa olevien eroavuuksien johdosta on vaikea ajatella, että kaikki jäsenvaltiot haluaisivat omaksua tällaisen sitoumuksen perustuslain puitteissa. Sen vuoksi on katsottu tarpeelliseksi ottaa tällä alalla käyttöön tiiviimpi yhteistyö, jonka kautta halukkaat jäsenvaltiot voisivat "jatkaa" unionin puitteissa sitoumusta, jonka ne ovat jo tehneet Brysselin sopimuksen V artiklan puitteissa. Tällaisen sitoumuksen sisällyttäminen perustuslakiin on kannattavaa useista syistä:

- *keskinäinen puolustus voitaisiin ottaa näin perustuslain viralliseksi osaksi, mikä lisäisi unionin uskottavuutta unionin kansalaisten parissa*
- *kyseisen yhteistyön myötä siihen osallistuvat jäsenvaltiot voisivat käyttää unionin rakenteita ja asiantuntemusta esimerkiksi unionin sotilaskomitean tai sotilasesikunnan puitteissa.*

Kuten muidenkin edellä mainittujen yhteistyömuotojen kohdalla, tämänkin yhteistyön yhteydessä vain siihen osallistuvat jäsenvaltiot osallistuisivat yhteistyön kohdetta koskevien päätösten tekemiseen. Kyseisten jäsenvaltioiden käyttäessä unionin rakenteita nämä kokoontuisivat niinikään vain kyseiseen yhteistyöhön sitoutuneiden jäsenvaltioiden edustajien kokoonpanossa.

C. Varainhoitoa koskevat määräykset

22 artikla

1. Tässä luvussa tarkoitetuista määräyksistä toimitelmille aiheutuvat hallintomenot otetaan menoina unionin talousarvioon.
2. Kyseisten määräysten täytäntöönpanosta aiheutuvat toimintamenot otetaan myös menoina unionin talousarvioon, lukuun ottamatta sellaisista toimista johtuvia menoja, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla, sekä tapauksia, joista neuvosto yksimielisesti päättää toisin.

Jos menoja ei oteta menoina unionin talousarvioon, jäsenvaltiot vastaavat niistä bruttokansantulon mukaan määräytyvän asteikon mukaisesti, jollei neuvosto yksimielisesti päättää toisin. Ne jäsenvaltiot, joiden edustaja on antanut neuvostossa virallisen lausuman 9 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, eivät ole velvollisia osallistumaan sellaisten menojen rahoitukseen, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla.

3. Unionin talousarvioon luodaan budjettikohta yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan puitteissa tehtävien kiireellisten aloitteiden rahoittamista varten, erityisesti perustuslain I osan 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tehtävän valmistelutoimia varten. Käyttöön otetaan erityisiä menettelyjä sen varmistamiseksi, että tähän kohtaan otetut määrärahat saadaan nopeasti ja tehokkaasti käyttöön kyseisten tilanteiden asettamissa määräajoissa.

Perustuslain I osan 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien valmistelutoimet, joita ei oteta menoina unionin talousarvioon, rahoitetaan jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista koostuvasta käynnistysrahastosta.

Neuvosto hyväksyy määräenemmistöllä ulkoasiainministerin ehdotuksesta:

- rahaston perustamista ja rahoittamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt, erityisesti rahastolle myönnettävät rahoitusmäärät ja rahaston kartuttamista koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
- rahaston hoitoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt;
- varainhoidon valvontaa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

Suunnitellessaan perustamislain I osan 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua tehtävää, jonka valmistelutoimia ei voida ottaa menoina unionin talousarvioon, neuvosto valtuuttaa ulkoasiainministerin käyttämään kyseistä rahastoa. Ulkoasiainministeri antaa neuvostolle selvityksen tämän tehtävän hoitamisesta.

Huomautukset

1. *Toistetaan EU-sopimuksen 28 artiklan 2 kohta siten, että ilmaisu "Euroopan yhteisöjen talousarvio" korvataan ilmaisulla "unionin talousarvio": "Yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan liittyvistä määräyksistä toimielimille aiheutuvat hallintomenot otetaan menoina Euroopan yhteisöjen talousarvioon."*

2. *Toistetaan EU-sopimuksen 28 artiklan 3 kohta siten, että ilmaisu "Euroopan yhteisöjen talousarvio" korvataan ilmaisulla "unionin talousarvio": "Kyseisten määräysten täytäntöönpanosta aiheutuvat toimintamenot otetaan myös menoina Euroopan yhteisöjen talousarvioon, lukuun ottamatta sellaisista toimista johtuvia menoja, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla, sekä tapauksia, joista neuvosto yksimielisesti päättää toisin.*
Jos menoja ei oteta menoina Euroopan yhteisöjen talousarvioon, jäsenvaltiot vastaavat niistä bruttokansantulon mukaan määräytyvän asteikon mukaisesti, jollei neuvosto yksimielisesti päättä toisin. Ne jäsenvaltiot, joiden edustaja on antanut neuvostossa virallisen lausuman 23 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaisesti, eivät ole velvollisia osallistumaan sellaisten menojen rahoitukseen, joilla on sotilaallista merkitystä tai merkitystä puolustuksen alalla."
3. *Työryhmä 7 on todennut, että YUTP:n piiriin kuuluvat toimet edellyttävät joskus kiireellistä rahoitusta, jota varten tavanomaiset menettelyt eivät sovellu. Lisäksi työryhmä 8 on todennut, että 30 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tehtävien valmisteluvaihe edellyttää sitä koskevaa erityismääräystä. Taustalla on toisaalta se, että siviilitoimien rahoitus unionin talousarviosta edellyttää suhteellisen raskaita menettelyjä ja siten aikaa, jota on operaation käynnistämisvaiheessa vähän, ja toisaalta se, että on huolehdittava sotilaallisten toimien nopeasta rahoituksesta, koska niitä ei voida rahoittaa talousarviosta.*
Jos suunniteltu operaatio edellyttäisi joko pelkästään siviilivoimavaroja tai sekä siviili- että sotilaallisia voimavaroja, sen valmistelutoimet rahoitettaisiin unionin talousarvioon otetusta erityisestä budjettikohdasta. Tämän budjettikohdan hallintoon sovellettaisiin erityistä järjestelyä, jolla taattaisiin se, että varat olisivat nopeasti käytettävissä (eli kevennettäisiin määrärahojen käyttöä koskevaa tavanomaista menettelyä), ja että varoja käytettäisiin nopeasti poikkeamalla tavanomaisesti sovellettavista menettelyistä (esim. julkisia hankintoja koskevat menettelyt).
Jos suunnitellulla operaatiolla olisi sen sijaan sotilaallisia vaikutuksia tai vaikutuksia puolustuksen aloihin eikä siihen liittyviä menoja voitaisi näin ollen ottaa menoina talousarvioon, perustettaisiin jäsenvaltioiden rahoitusosuuksista koostuva rahasto operaation valmisteluvaiheen rahoittamiseksi. Neuvosto tekisi määräenemmistöllä päätöksen rahoitusosuuksien jakautumisperusteesta.
Rahaston perustamiseksi on määrättävä sekä rahaston alkuperäisestä suuruudesta että sen kartuttamista eli rahaston täydentämistä sen jälkeen, kun se on käytetty kokonaan tai osittain, koskevista yksityiskohtaisista säännöistä. Tämä edellyttää määräenemmistöllä tehtävää neuvoston päätöstä. Rahaston varainhoitoasetus edellyttää erillistä neuvoston päätöstä. Tästä päätöksestä määrätään saman kohdan toisessa alakohdassa.

Rahastoa on voitava käyttää tehokkaasti ja nopeasti, minkä vuoksi kolmannessa alakohdassa ehdotetaan, että neuvosto voisi valtuuttaa ulkoasiainministerin huolehtimaan rahaston perustamisesta ja hoidosta.

*

*

*

2 LUKU: YHTEINEN KAUPPAPOLITIikka

23 artikla

Jäsenvaltiot pyrkivät keskinäisen tulliliiton perustamisella edistämään yhteisen edun mukaisesti maailmankaupan sopusointuista kehitystä, kansainvälistä kauppaa ja suoria ulkomaisia sijoituksia koskevien rajoitusten asteittaista poistamista sekä tulli- ja muiden esteiden purkamista.

Huomautukset

2 artiklassa toistetaan EY-sopimuksen 131 artiklan ensimmäinen kohta ja siihen lisätään viittaus suoriin ulkomaisiin sijoituksiin (kuten myös seuraavassa artiklassa), jolloin tunnustetaan se, että kassavirrat täydentävät tavarakauppaa ja että ne ovat nykyisin merkittävä kaupan osa. EY-sopimuksen 131 artiklan toinen kohta on poistettu, koska viittaus tullien poistamiseen jäsenvaltioiden väliltä ei ole enää ajankohtainen (toisen kohdan teksti kuului seuraavasti: "Yhteisessä kauppapolitiikassa otetaan huomioon jäsenvaltioiden välisten tullien poistamisen mahdollinen suotuista vaikutus yritysten kilpailukykyyn jäsenvaltioissa.")

24 artikla

1. Yhteinen kauppapolitiikka perustuu yhtenäisiin periaatteisiin etenkin tullien muuttamisessa, tavaroiden ja palvelujen kauppaa koskevien tulli- ja kauppasopimusten tekemisessä ja henkisen omaisuuden kauppaa koskevien näkökohtien alalla, suorien ulkomaisten sijoitusten osalta, vapauttamista koskevien toimenpiteiden yhtenäistämisessä, vientipolitiikassa sekä kauppaa suojaavissa toimenpiteissä, kuten polkumyynti- ja tukipalkkiotapauksissa toteutettavissa toimenpiteissä. Yhteistä kauppapolitiikkaa harjoitetaan tämän osaston 1 artiklassa mainittujen unionin ulkoista toimintaa koskevien periaatteiden ja tavoitteiden mukaisesti.
2. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat lainsäätäjärjestyksessä yhteisen kauppapolitiikan toteuttamiseksi tarvittavat eurooppalait ja eurooppapuitelait.

3. Jos on neuvoteltava yhden tai useamman valtion taikka kansainvälisen järjestön kanssa tehtävistä sopimuksista, sovelletaan tämän osaston 33 artiklan asiaa koskevia määräyksiä. Komissio esittää asiasta suosituksia neuvostolle, joka valtuuttaa komission aloittamaan tarpeelliset neuvottelut. Neuvoston ja komission tehtävänä on huolehtia, että neuvotellut sopimukset ovat unionin politiikkojen ja sisäisten sääntöjen mukaisia.

Komissio käy näitä neuvotteluja kuullen erityiskomiteaa, jonka neuvosto nimeää avustamaan komissiota tässä tehtävässä, sekä niiden ohjeiden mukaisesti, joita neuvosto voi antaa komissiolle. Komissio antaa erityiskomitealle säännöllisesti tietoja neuvottelujen etenemisestä.

4. Neuvosto tekee ratkaisunsa yksimielisesti sopimuksen neuvottelemisesta ja tekemisestä henkilöiden liikkumista edellyttävän palvelukaupan sekä henkisen omaisuuden kauppaa koskevien näkökohtien aloilla silloin, kun sopimus sisältää määräyksiä, joiden osalta sisäisten sääntöjen antaminen edellyttää yksimielisyyttä.
5. Tällä artiklalla annetun, kauppapolitiikan alaan kuuluvan toimivallan käyttäminen ei vaikuta unionin ja jäsenvaltioiden väliseen toimivallan jakoon eikä merkitse jäsenvaltioiden lakien tai asetusten yhdenmukaistamista siltä osin kuin tällainen yhdenmukaistaminen ei ole perustuslain mukaan mahdollista.

Huomautukset

1. *Poliittisista syistä puheenjohtajisto päätyi siihen, ettei se esittänyt täysin työryhmän 7 tätä alaa koskeviin suosituksiin perustuvaa tekstiä, vaan ehdottaa, että säilytetään viittaus poikkeukseen, joka koskee henkilöiden liikkumista edellyttävän palvelukaupan sekä henkisen omaisuuden kauppaa koskevien näkökohtien alan sopimusten neuvottelemista ja tekemistä, silloin, kun sopimus sisältää määräyksiä, joiden osalta sisäisten sääntöjen antaminen edellyttää yksimielisyyttä. Palautetaan mieliin, että työryhmässä 7 kannatettiin laajalti määräenemmistöpäätösten käyttöä kaikilla kauppapolitiikan aloilla, palvelut ja henkinen omaisuus mukaan luettuina, (tämän vaikuttamatta nykyisiin yhdenmukaistamisrajoituksiin sisäisten politiikkojen aloilla). Tätä suositusta kannatettiin laajalti täysistunnossa käydyssä keskustelussa. Puheenjohtajisto pani kuitenkin merkille useiden valmistelukunnan jäsenten*

tekemät varaumat. Jotkut heistä toivoivat nykyisten poikkeusten säilyttämistä ja toiset korostivat, että on vältettävä yhdenmukaistamista sisäisten politiikkojen aloilla määräenemmistöllä tehtyjen kansainvälisten sopimusten kautta. EY-sopimuksen nykyisen 133 artiklan 5 kohdassa olleet poikkeukset on säilytetty tässä artiklaehdotuksessa. Ehdotettua tekstiä on kuitenkin yksinkertaistettu nykyiseen tekstiin verrattuna yksinkertaistamista käsitelleen työryhmän suositusten huomioon ottamiseksi välineiden ja menettelyjen osalta.

2. Ensimmäisessä kohdassa toistetaan EY-sopimuksen 133 artiklan 1 kohdan teksti ja lisätään tavaroiden ja palvelujen kauppa, henkisen omaisuuden kauppaa koskevat näkökohdat sekä suorat ulkomaiset sijoitukset (ks. myös edellinen artikla – viittaus suoriin ulkomaisiin sijoituksiin on lisätty sen tunnustamiseksi, että kassavirrat täydentävät tavarakauppaa ja että ne ovat nykyisin merkittävä kaupan osa). 4 kohdassa on säilytetty poikkeus, joka koskee sopimusten neuvottelemista ja tekemistä henkilöiden liikkumista edellyttävän palvelukaupan sekä henkisen omaisuuden kauppaa koskevien näkökohtien aloilla (ks. kyseistä kohtaa koskeva huomautus).
3. Ensimmäiseen kohtaan on myös lisätty viittaus tämän osaston 1 artiklaan, jossa esitetään ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet siten, kuin työryhmä 7 suositaa eli keskitetään kyseiset periaatteet ja tavoitteet yhteen horisontaaliseen artiklaan, joka kattaa koko osaston. EY-sopimuksen 133 artiklan 1 kohdan teksti kuuluu seuraavasti: "Yhteinen kauppapolitiikka perustuu yhtenäisiin periaatteisiin etenkin tullien muuttamisessa, tavaroiden ja palvelujen kauppaa koskevien tulli- ja kauppasopimusten tekemisessä, vapauttamista koskevien toimenpiteiden yhtenäistämässä, vientipolitiikassa sekä kauppaa suojaavissa toimenpiteissä, kuten polkumyynti- ja tukipalkkiotapauksissa toteutettavissa toimenpiteissä."
4. 2 kohdassa ehdotetaan tavallisen lainsäätämisyjärjestyksen käyttämistä täytäntöönpanotoimenpiteiden hyväksymiseksi. Tässä yhteydessä palautetaan mieliin, että tätä alaa koskevat sisäiset toimenpiteet on Rooman sopimuksesta lähtien hyväksytty määräenemmistöllä. Tämä muutos vastaa myös työryhmän 7 suositusta Euroopan parlamentin roolin vahvistamisesta kauppapolitiikan alalla (CONV 459/02, s. 8).
5. 3 kohta perustuu EY-sopimuksen 133 artiklan 3 kohtaan (viittaus EY-sopimuksen 300 artiklan korvaavaan artiklaan on siirretty tekstin alkuun). EY-sopimuksen 300 artiklan 3 kohdassa oleva kauppapolitiikkaa koskeva poikkeus on poistettu tämän osaston 33 artiklasta, joka korvaa EY-sopimuksen 300 artiklan, koska työryhmä 7 suosittelee Euroopan parlamentin roolin vahvistamista tällä alalla (CONV 459/02, s. 8).
6. 4 kohdassa toistetaan EY-sopimuksen 133 artiklan 5 kohdan toisessa alakohdassa ollut poikkeus, joka koskee henkilöiden liikkumista edellyttävän palvelukaupan sekä henkisen omaisuuden kauppaa koskevien näkökohtien aloja koskevan sopimuksen neuvottelemista ja tekemistä silloin, kun sopimus sisältää määräyksiä, joiden osalta sisäisten sääntöjen

antaminen edellyttää yksimielisyyttä. Kohdassa kuitenkin täsmennetään, että palvelujen alalla poikkeus koskee henkilöiden liikkumista edellyttäviä palveluja. Yhteisöjen tuomioistuin totesi lausunnossaan 1/94 (44 kohta), että sellaisten rajatylittävien palvelujen toimittaminen, joka ei edellytä tarjoajan sijoittautumista vastaanottajamaahan tai päinvastoin on rinnastettava tavarakauppaan, joka kuuluu kiistatta yhteisen kauppapolitiikan alaan.

7. 5 kohdassa tuodaan esiin kaksi työryhmän 7 suositusta. Ensinnäkin suosituksen 8 c toinen osa (alleviivattu): "Työryhmässä kannatettiin laajalti määräenemmistöpäätösten käyttöä kaikilla kauppapolitiikan aloilla, tämän vaikuttamatta nykyisiin yhdenmukaistamisen rajoituksiin sisäpolitiikan aloilla" (CONV 459/02, sivu 7). Toiseksi suosituksen 4 viimeinen osa (CONV 459/02, sivu 4), jonka mukaan "perussopimuksessa olisi mainittava, että unionilla on toimivalta tehdä sopimuksia sen sisäiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla"; "uudessa perussopimuksen määräyksessä olisi myös täsmennettävä, että neuvoston olisi tehtävä ratkaisunsa tällaisista sopimuksista saman äänestysmenettelyn mukaisesti, jota se soveltaisi käsitellessään samaa asiaa sisäisen lainsäädännön osalta (yleensä määräenemmistöpäätöstä)"; mutta "tällä määräyksellä ei pitäisi mitenkään muuttaa EU:n ja jäsenvaltioiden toimivallanjakoa".
8. Jos valmistelukunta haluaa säilyttää poikkeukset unionin yksinomaisesta toimivallasta EY-sopimuksen 133 artiklan 6 kohdan 2 alakohdan mukaisesti, jossa todetaan, että kulttuuri- ja audiovisuaalialojen palvelujen, koulutuspalvelujen sekä sosiaali- ja terveysalan palvelujen kauppaa koskevat sopimukset kuuluvat tässä suhteessa yhteisön ja sen jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan, se olisi esitettävä tämä poikkeus perustuslain I osan 11 artiklan 2 kohdassa (III osasto, unionin toimivalta).
9. EY-sopimuksen 132 ja 134 artiklaa ei ole otettu tekstiin. 132 artiklaa ei ole käytetty (vientipolitiikasta määrätään sitä paitsi 133 artiklan 1 kohdassa, joka toistetaan tämän osaston 3 artiklassa). EY-sopimuksen 134 artiklaa ei ole käytetty vuoden 1993 jälkeen, sillä se ei sovi yhteen sisämarkkinoiden kanssa (sisäraajat poistettu).

*
*   *

3 LUKU: YHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA JA HUMANITAARINEN APU

I KEHITYSYHTEISTYÖ

25 artikla

1. Unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaa toteutetaan ottaen huomioon unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet, jotka on esitetty tämän osaston 1 artiklassa. Unionin ja jäsenvaltioiden kehitysyhteistyöpolitiikat täydentävät ja tukevat toisiaan.
2. Unioni ja jäsenvaltiot noudattavat niitä velvoitteita ja ottavat huomioon ne tavoitteet, jotka ne ovat hyväksyneet Yhdistyneissä Kansakunnissa ja muissa toimivaltaisissa kansainvälisissä järjestöissä.

Huomautukset

1. *25 artikla perustuu EY-sopimuksen 177 artiklaan, jota on lyhennetty poistamalla siihen sisältyvien tavoitteiden luettelo (1 ja 2 kohta), jotka on korvattu viittauksella unionin ulkoisen toiminnan periaatteita ja tavoitteita koskevaan artiklaan.*
2. *EY-sopimuksen 178 artikla, jonka mukaan "yhteisö ottaa 177 artiklassa tarkoitetut tavoitteet huomioon sellaisessa toteuttamassaan politiikassa, joka on omiaan vaikuttamaan kehitysmaihin", on poistettu ottaen huomioon ulkoisen toiminnan periaatteita ja tavoitteita koskevassa 1 artiklassa oleva johdonmukaisuutta koskeva yleisluonteinen kohta.*

26 artikla

1. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat lainsäätämisyjärjestyksessä eurooppalait ja eurooppapuitelait, jotka ovat tarpeen kehitysyhteistyöpolitiikan toteuttamiseksi ja jotka voivat koskea kehitysmaiden kanssa toteutettavia monivuotisia yhteistyöohjelmia tai aihekohtaisia ohjelmia.

2. Unioni voi tehdä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa aiheellisia sopimuksia tämän osaston 1 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseisistä sopimuksista neuvotellaan ja ne tehdään tämän osaston 33 artiklan mukaisesti.

Edellisen alakohdan määräykset eivät rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa neuvotella kansainvälisissä toimielimissä ja tehdä kansainvälisiä sopimuksia.

3. Euroopan investointipankki myötävaikuttaa perussäännössään määrätyin ehdoin 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteiden täytäntöönpanoon.
4. Tämän artiklan määräykset eivät vaikuta AKT–EY-yleissopimuksessa määrättyyn yhteistyöhön Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren alueen maiden kanssa.

Huomautukset

1. *26 artikla perustuu EY-sopimuksen nykyisiin 179 ja 181 artiklaan siten, että ehdotuksen 1 ja 2 kohdassa olevat viittaukset (179 artiklan 1 kohta ja 181 artikla) on ajantasaistettu valmistelukunnan työskentelyn ja erityisesti yksinkertaistamista käsittelevän työryhmän suositusten perusteella.*
2. *Euroopan investointipankkia koskevassa 3 kohdassa toistetaan kokonaisuudessaan EY-sopimuksen 179 artiklan 2 kohta.*
3. *4 kohdassa toistetaan kokonaisuudessaan EY-sopimuksen 179 artiklan 3 kohta. Valmistelukunnan olisi otettava kantaa siihen, olisiko AKT-valtioiden kanssa tehtävää yhteistyötä koskeva määräys säilytettävä vai olisiko se poistettava sillä perusteella, ettei se edellytä erillistä politiikkaa tai rahoitusta (muistettakoon, että työryhmä 7:ssä kannatettiin laajasti ehdotusta Euroopan kehitysrahaston (EKR) sulauttamisesta unionin talousarvioon).*

27 artikla

1. Unioni ja jäsenvaltiot sovittavat yhteen kehitysyhteistyöpolitiikkansa sekä neuvottelevat keskenään avustusohjelmistaan, myös kansainvälisissä järjestöissä ja konferensseissa, tavoitteenaan edistää toimiansa täydentävyyttä ja tehokkuutta. Ne voivat ryhtyä yhteisiin toimiin. Jäsenvaltiot myötävaikuttavat tarvittaessa unionin avustusohjelmien toteuttamiseen.
2. Komissio voi tehdä aiheellisia aloitteita 1 kohdassa tarkoitetun yhteensovittamisen edistämiseksi.
3. Unioni ja jäsenvaltiot tekevät kukin toimivaltaansa kuuluvaa yhteistyötä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa.

Huomautukset

27 artikla perustuu EY-sopimuksen 180 artiklaan ja 181 artiklan ensimmäiseen kohtaan. Lisäksi tekstiä on vahvistettu unionin ja jäsenvaltioiden toimien "täydentävyyden ja tehokkuuden" osalta; asia tuotiin esille työryhmä 7:n työskentelyn yhteydessä (ks. raportin 54 kohta).

II TALOUDELLINEN, TEKNINEN JA RAHOITUSYHTEISTYÖ KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA

28 artikla

1. Unioni tekee kolmansien maiden kanssa toimivaltaansa kuuluvaa taloudellista, teknistä ja rahoitusyhteistyötä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten ja varsinkaan tämän osaston 25–27 artiklan kehitysyhteistyötä koskevien määräysten soveltamista. Yhteistyöhön liittyvät toimet ovat yhdenmukaisia unionin kehitysyhteistyöpolitiikan kanssa. Unionin ja jäsenvaltioiden toimet täydentävät ja tukevat toisiaan. Toimet toteutetaan ottaen huomioon unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet, jotka on esitetty tämän osaston 1 artiklassa.
2. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat lainsäätämisyjärjestyksessä eurooppalait ja eurooppapuitelait, jotka ovat tarpeen 1 kohdan täytäntöönpanemiseksi.
3. Unioni ja jäsenvaltiot tekevät kukin toimivaltaansa kuuluvaa yhteistyötä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa. Unionin yhteistyötä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä voidaan sopia unionin ja asianomaisten kolmansien osapuolten välisin sopimuksin, joista neuvotellaan ja jotka tehdään tämän osaston 33 artiklan mukaisesti. Neuvosto päättää yksimielisesti tämän osaston 32 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista assosiaatiosopimuksista sekä unionin jäsenehdokasvaltioiden kanssa tehtävistä sopimuksista.

Edellisen alakohdan määräykset eivät rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa neuvotella kansainvälisissä toimielimissä ja tehdä kansainvälisiä sopimuksia.

Huomautukset

Artiklaehdotus perustuu EY-sopimuksen 181 a artiklaan, joka lisättiin Nizzassa. Valmistelukuntaa pyydetään kiinnittämään huomiota siihen, että tekstiehdotukseen sisältyy ehdotus nykyisen tekstin muuttamiseksi 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn osalta, sillä ehdotuksessa noudatetaan yksinkertaistamista käsittelevän työryhmän suosituksia, jotka koskevat yhteispäätösmenettelyn muuttamista pääsääntöiseksi menettelyksi (181 a artiklan teksti: "Neuvosto vahvistaa määräenemmistöllä komission ehdotuksesta ja Euroopan parlamenttia kuultuaan ... tarvittavat toimenpiteet").

29 artikla

Jos tilanne kolmannessa maassa edellyttää unionin kiireellistä rahoitusapua, neuvosto hyväksyy tarpeelliset toimenpiteet määränemmistöllä komission ehdotuksesta.

Huomautukset

Uusi artikla, jonka tarkoituksena on luoda erityinen oikeusperusta kolmansille maille annettavalle rahoitusavulle, kun tilanne edellyttää kiireellistä toimintaa. Nizzan sopimusta koskevaan päätösasiakirjaan liitettyssä HVK:n julistuksessa 10 todetaan nimenomaisesti, että 181 a artiklaa ei sovelleta kolmansien maiden maksutaseiden tasapainottamista varten annettavaan apuun. Kyseiseen apuun liittyvät säädökset olisi siis nykyisin edelleen annettava EY-sopimuksen 308 artiklan perusteella (siis yksimielisesti), jollei määrätä erityisestä oikeusperustasta. Ottaen huomioon tällaisen avun kiireellisyys ehdotetaan, että tarpeelliset toimenpiteet voitaisiin hyväksyä määränemmistöllä.

III HUMANITAARINEN APU

30 artikla

1. Humanitaariseen apuun liittyvät unionin toimet toteutetaan ottaen huomioon unionin ulkoisen toiminnan periaatteet ja tavoitteet, jotka on esitetty tämän osaston 1 artiklassa. Toimien tarkoituksena on tapauskohtaisesti avustaa ja suojella sellaisten kolmansien maiden asukkaita, joissa on tapahtunut ihmisen aiheuttama suuronnettomuus tai luonnonkatastrofi, näistä eri tilanteista johtuvista humanitaarisista tarpeista huolehtimiseksi. Unionin ja jäsenvaltioiden toimet täydentävät ja tukevat toisiaan.
2. Humanitaariseen apuun liittyviä toimia toteutetaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden periaatteiden, erityisesti puolueettomuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisesti.
3. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat lainsäätämisyksessä lait ja puitelait, jotka ovat tarpeen niiden puitteiden määrittelemiseksi, joissa humanitaariseen apuun liittyvät unionin toimet toteutetaan.
4. Unioni voi tehdä kolmansien maiden ja toimivaltaisten kansainvälisten järjestöjen kanssa aiheellisia sopimuksia 1 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Kyseisistä

sopimuksista neuvotellaan ja ne tehdään tämän osaston 33 artiklan mukaisesti.

Edellisen alakohdan määräykset eivät rajoita jäsenvaltioiden toimivaltaa neuvotella kansainvälisissä toimitelmissä ja tehdä kansainvälisiä sopimuksia.

5. Jotta nuoret eurooppalaiset voisivat yhdessä osallistua unionin humanitaarisiin toimiin, perustetaan Euroopan vapaaehtoiset humanitaarisen avun joukot. Euroopan parlamentti ja neuvosto antavat lainsäätämisyjärjestyksessä eurooppalain, jossa vahvistetaan niiden perussääntö ja toimintatavat.
6. Komissio voi tehdä aiheellisia aloitteita unionin toimien ja jäsenvaltioiden toimien yhteensovittamisen edistämiseksi voidakseen lujittaa unionin järjestelmien ja kansallisten järjestelmien täydentävyyttä ja tehokkuutta humanitaarisen avun alalla.
7. Unioni huolehtii siitä, että sen humanitaariset toimet ovat yhteensopivia ja yhdenmukaisia kansainvälisten järjestöjen ja elinten toimien ja erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmään kuuluvien toimien kanssa.

Huomautukset

1. *Uusi artikla, joka noudattaa ehdotusta perustuslain 12 artiklan 6 kohdaksi, jossa kyseinen ala mainitaan erikseen jaettuun toimivaltaan kuuluvana alana. Humanitaarisella avulla ei ole erityistä oikeusperustaa nykyisissä perussopimuksissa ja sitä toteutetaan 20.6.1996 annetussa neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1257/96 (jonka oikeusperustana on EY-sopimuksen 179 artikla, entinen 130 w artikla) olevien yksityiskohtaisten sääntöjen mukaisesti.*
2. *Artiklan perusrakenne vastaa kehitysyhteistyötä koskevaa artiklaa, mutta sen ensimmäisessä kohdassa korostetaan humanitaaristen toimien erityisluonnetta. Kuvaus perustuu edellä mainittuun asetukseen sisältyviin määritelmiin (esimerkiksi elintarvikeapua annettaisiin ilman ehtoja, jotka koskevat oikeusvaltion tai kestävän kehityksen lujittamista pitkällä aikavälillä – asetuksen N:o 1257/96 mukaan avun antamista eivät saisi "ohjata tai siihen vaikuttaa poliittiset näkökohdat").*

3. *2 kohdassa yksilöidään humanitaarisen avun perusperiaatteet: toimia toteutetaan kansainvälisen humanitaarisen oikeuden periaatteiden ja erityisesti puolueettomuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden mukaisesti. Ensimmäinen periaate merkitsee sitä, että humanitaarista apua koskevat päätökset on tehtävä puolueettomasti ja pelkästään uhrien tarpeiden ja etujen perusteella. Toinen periaate merkitsee sitä, että humanitaarista apua annetaan syrjimättä uhreja heidän rotunsa, etnisen alkuperänsä, uskontonsa, sukupuolensa, ikänsä, kansallisuutensa tai poliittisen suuntautumisensa perusteella (ks. asetus N:o 1257/96 sekä työryhmä 7:n raportti, CONV 459/02, 57 kohta).*
4. *3 ja 4 kohta koskevat menettelyjä täytäntöönpanoa koskevien säädösten antamiseksi ja sopimusten tekemiseksi kolmansien maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa (mukautettu valmistelukunnan työskentelyn perusteella).*
5. *5 ja 6 kohdassa käsitellään unionin ja jäsenvaltioiden välistä koordinointia sekä koordinointia kansainvälisten järjestöjen ja elinten kanssa.*

*

*   *

4 LUKU: RAJOITTAVAT TOIMENPITEET

31 artikla

1. Jos tämän osaston 1 luvun yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevien määräysten nojalla tehdyssä, unionin kantaa tai toimintaa koskevassa päätöksessä on päätetty kokonaan tai osittain keskeyttää talous- ja rahoitussuhteet yhden tai useamman kolmannen maan kanssa taikka vähentää niitä, neuvosto toteuttaa tarpeelliset toimenpiteet määräenemmistöllä ulkoasiainministerin ja komission yhteisestä ehdotuksesta. Neuvosto antaa tästä tiedon Euroopan parlamentille.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla neuvosto voi hyväksyä samaa menettelyä noudattaen luonnollisiin tai oikeushenkilöihin, ryhmiin tai muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä.

Huomautukset

1. Artiklan 1 kohtaan on otettu EY-sopimuksen 301 artiklan teksti, johon on lisätty viittaus rahoitussuhteisiin EY-sopimuksen 60 artiklassa tarkoitettujen alojen kattamiseksi. Ehdotettujen toimenpiteiden johdonmukaisuuden varmistamiseksi neuvosto tekee ratkaisunsa ulkoasiainministerin ja komission ehdotuksesta. Tämä luku koskee sellaisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista, jotka perustuvat 1 luvun määräysten perusteella tehtyyn ulkopolitiikan alan päätökseen. Sellaiset rajoittavat toimenpiteet, jotka unioni voi toteuttaa todettuaan jonkin kolmannen maan rikkoneen alkuperäsääntöjä, käsitellään kansainvälisiä sopimuksia koskevassa 5 luvussa.

Tekstiin sisältyy uusi määräys, joka koskee tiedon antamista Euroopan parlamentille.

2. Perussopimukset sisältävät tällä hetkellä oikeusperustat vain valtioihin kohdistettaville rajoittaville toimenpiteille. Joskus on kuitenkin esiintynyt tarvetta toteuttaa myös muunlaisia toimenpiteitä. Tämä kohta muodostaa oikeusperustan sille, että unioni voi toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä, jotka kohdistuvat luonnollisiin tai oikeushenkilöihin taikka muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin yms.

*

* *

5 LUKU: KANSAINVÄLISET SOPIMUKSET

32 artikla

1. Unioni voi tehdä sopimuksia yhden tai useamman kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa tapauksissa, joissa tämän perustuslain määräysten mukaan tehdään tällaisia sopimuksia.
2. Unioni voi tehdä assosiaatiosopimuksia yhden tai useamman kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa. Kyseisillä sopimuksilla luodaan assosiaatio, joka käsittää vastavuoroisia oikeuksia ja velvollisuuksia, yhteistä toimintaa ja erityismenettelyjä yhden tai useamman kolmannen maan tai kansainvälisen järjestön kanssa.
3. Unioni voi tehdä kansainvälisiä sopimuksia, joiden tekeminen on välttämätöntä unionin tavoitteen toteuttamiseksi, joiden tekemisestä säädetään unionin säädöksessä tai jotka vaikuttavat unionin sisäiseen säädökseen.
4. Unionin tekemät sopimukset sitovat unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita.

Huomautukset

Pilarien poistamisesta seuraa, että tekstissä on sulautettava yhteen määräykset, jotka koskevat unionin ulkoista toimivaltaa YUTP:n alalla (SEU:n 24 artikla), YOS:n alalla (SEU:n 38 artikla) ja yhteisön tasolla (EY-sopimuksen 300 artiklan 1 kohta).

Nykyisessä EY-sopimuksen 300 artiklan 1 kohdassa mainitaan vain yhteisön nimenomainen ulkoinen toimivalta eli tapaukset, joissa perustamissopimuksen "määräysten mukaan tehdään ...sopimus". Tämä koskee seuraavia EY-sopimuksen artikloja: 133 artikla (yhteinen kauppapolitiikka), 177–181 artikla (kehitysyhteistyö), 111 artikla (rahapolitiikka), 170 artikla (tutkimusta ja teknologian kehittämistä koskeva politiikka), 174 artikla (ympäristöpolitiikka), 182–188 artikla (merentakaisten maiden ja alueiden assosiointi) ja 310 artikla (assosiaatio kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen kanssa).

Yhteisön tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan kuitenkin sen lisäksi, että ulkoisen toimivallan antamisesta unionille voidaan määrätä nimenomaisesti perussopimuksessa, toimivalta voi muodostua myös välillisenä seurauksena perussopimuksen määräyksistä. Siitä on kyse seuraavissa tapauksissa:

- kun unionin ulkoinen toimivalta on tarpeen jonkin perussopimuksessa asetetun tavoitteen toteuttamiseksi, mutta unioni ei ole vielä antanut unionin sisäistä säädöstä asiasta (26.4.1977 annettu yhteisön tuomioistuimen lausunto 1/76, 19.3.1993 annettu yhteisön tuomioistuimen lausunto 2/91 ja 15.11.1994 annettu yhteisön tuomioistuimen lausunto 1/94),*
- kun unionin ulkoinen toimivalta on tarpeen yhteisön oikeuden soveltamiseksi yhdenmukaisesti ja unioni on jo käyttänyt sisäistä toimivaltaansa (yhteisön tuomioistuimen tuomio, "AETR", 31.3.1971, sekä 10.4.1992 annettu yhteisön tuomioistuimen lausunto 1/92 ja 24.3.1995 annettu yhteisön tuomioistuimen lausunto 2/92).*

Työryhmä 7 on laatinut kyseisen oikeuskäytännön pohjalta suosituksia, joiden mukaan:

- uudessa sopimuksessa olisi mainittava, että unionilla on toimivalta tehdä sopimuksia sen sisäiseen toimivaltaan kuuluvilla aloilla;*
- sopimuksen uudessa määräyksessä olisi myös täsmennettävä, että neuvoston on tehtävä ratkaisunsa tällaisista sopimuksista saman menettelyn mukaisesti, jota se soveltaisi päättäessään samaan asiaan liittyvästä lainsäädännöstä unionin sisällä (yleensä määräenemmistöpäätös).*

Tämä määräys ei muuttaisi mitenkään EU:n ja jäsenvaltioiden toimivallanjakoa.

Ehdotuksessa 32 artiklaksi käsitellään ainoastaan toimivallan antamista unionille sopimusten tekemistä varten: eksplisiittinen toimivalta silloin kun sopimuksen tekemisestä määrätään perustuslaissa (1 kohta) ja implisiittinen toimivalta silloin kun sopimuksen tekeminen on välttämätöntä unionin tavoitteen toteuttamiseksi, tekemisestä säädetään unionin säädöksessä tai tekeminen on välttämätöntä unionin sisäisen säädöksen yhdenmukaiseksi soveltamiseksi (3 kohta).

Artiklaehdotuksessa ei käsitellä tämän toimivallan yksinomaista tai jaettua luonnetta. Kysymystä käsitellään ehdotuksissa perustuslain 11 ja 12 artiklaksi:

- 11 artiklan mukaan unionilla on yksinomainen toimivalta (...) yhteisessä kauppapolitiikassa, rahapolitiikassa niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ottaneet käyttöön euron, ja meren elollisten luonnonvarojen säilyttämisessä yhteisen kalastuspolitiikan yhteydessä. Tämä yksinomainen toimivalta koskee myös näiden alojen kansainvälisiä sopimuksia. Ehdotuksessa 11 artiklan 2 kohdaksi lisätään, että "unionilla on yksinomainen toimivalta tehdä kansainvälinen sopimus, kun sopimuksen tekemisestä säädetään unionin säädöksessä, kun se on välttämätöntä, jotta unioni voi käyttää toimivaltaansa sisäisellä tasolla, tai kun se vaikuttaa unionin sisäiseen säädökseen".*

- *12 artiklassa mainitaan alat, joilla unionilla ja jäsenvaltioilla on jaettu toimivalta. Unionilla on joillakin näistä aloista eksplisiittinen ulkoinen toimivalta, jonka se jakaa jäsenvaltioiden kanssa. Nämä alat ovat kehitysyhteistyö, tutkimus ja teknologinen kehittäminen ja ympäristöpolitiikka.*

33 artikla

1. Unionin ja kolmansien maiden tai kansainvälisten järjestöjen väliset sopimukset neuvotellaan ja tehdään seuraavan menettelyn mukaisesti, sanotun rajoittamatta tämän osaston 24 artiklan erityismääräysten soveltamista.
2. Neuvosto antaa valtuutuksen neuvottelujen aloittamiselle, vahvistaa neuvotteluohjeet ja tekee sopimukset.
3. Komissio tai, jos sopimus koskee yksinomaan tai pääasiassa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, unionin ulkoasiainministeri esittää suosituksia neuvostolle, joka valtuuttaa komission tai ulkoasiainministerin aloittamaan neuvottelut. Komissio ja unionin ulkoasiainministeri esittävät tarvittaessa yhteisiä suosituksia.
4. Neuvosto nimeää neuvotteluvaltuutusta koskevan päätöksen yhteydessä tulevan sopimuksen alan mukaan unionin neuvottelijan tai neuvotteluja käyvän ryhmän johtajan.
5. Neuvosto voi osoittaa sopimusneuvottelijalle neuvotteluohjeita ja nimetä erityiskomitean, jota on kuultava neuvottelujen aikana.

6. Neuvosto päättää sopimusneuvottelijan ehdotuksesta sopimuksen allekirjoittamisesta ja tarvittaessa sen väliaikaisesta soveltamisesta ennen sen voimaantuloa.
7. Neuvosto tekee sopimuksen sopimusneuvottelijan ehdotuksesta. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa sopimus koskee yksinomaan yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, neuvosto tekee sopimuksen vasta Euroopan parlamenttia kuultuaan. Euroopan parlamentti antaa lausuntonsa määräajassa, jonka neuvosto voi asettaa asian kiireellisyyden mukaan. Jos lausuntoa ei anneta kyseisessä määräajassa, neuvosto voi tehdä ratkaisunsa. Euroopan parlamentin puoltava lausunto vaaditaan kuitenkin, kun tehdään assosiaatiosopimus, liitytään eurooppalaiseen yleissopimukseen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tai kun tehdään sopimuksia, joissa luodaan yhteistyömenettelyjä järjestämällä erityiset institutionaaliset rakenteet, tai sopimuksia, joista aiheutuu huomattavia vaikutuksia unionin talousarvioon, tai sopimuksia aloilla, joilla sovelletaan lainsäätämisyjärjestystä. Neuvosto ja Euroopan parlamentti voivat kiireellisessä tapauksessa sopia määräajasta puoltavan lausunnon antamiselle.
8. Poiketen siitä, mitä edellä määrätään, neuvosto voi sopimusta tehtäessä valtuuttaa sopimusneuvottelijan hyväksymään muutokset unionin puolesta, jos sopimuksessa määrätään, että muutokset on hyväksyttävä yksinkertaistetussa menettelyssä tai että kyseisellä sopimuksella perustetun elimen on ne hyväksyttävä; neuvosto voi liittää valtuutukseen tiettyjä erityisehtoja.
9. Neuvosto tekee ratkaisunsa koko menettelyn aikana määräenemmistöllä. Se tekee ratkaisunsa kuitenkin yksimielisesti silloin, kun sopimus koskee alaa, jolla sisäisten sääntöjen hyväksyminen edellyttää yksimielisyyttä, tai kun tehdään assosiaatiosopimus tai liitytään eurooppalaiseen yleissopimukseen ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi.

10. Neuvosto päättää unionin ulkoasiainministerin tai komission ehdotuksesta sopimuksen soveltamisen keskeyttämisestä ja määrittelee sopimuksella perustetussa elimessä unionin nimissä esitettävät kannat silloin, kun asianomaisen elimen on tehtävä päätöksiä, joilla on oikeusvaikutuksia, lukuun ottamatta päätöksiä, joilla täydennetään tai muutetaan sopimuksen institutionaalisia rakenteita.
11. Euroopan parlamentille tiedotetaan välittömästi ja tyhjentävästi kaikista tässä artiklassa kuvatun menettelyn vaiheista.
12. Euroopan parlamentti, neuvosto, komissio, Euroopan keskuspankki tai jäsenvaltio voi hankkia yhteisön tuomioistuimen lausunnon siitä, onko suunniteltu sopimus sopusoinnussa tämän perustuslain niiden määräysten kanssa, joihin yhteisön tuomioistuimen tuomiovalta ulottuu. Jos yhteisön tuomioistuimen lausunto on kielteinen, suunniteltu sopimus voi tulla voimaan vain siinä tapauksessa, että perustuslakia tarkistetaan [N] artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

Huomautukset

Työryhmä 7 on suositellut, että "uuteen sopimukseen sisältyisi yksi kansainvälisten sopimusten neuvottelemista ja tekemistä koskevien määräysten kokonaisuus, josta kävisi ilmi, että neuvosto antaa valtuuden neuvottelujen avaamiseksi, antaa neuvotteluohjeet ja tekee sopimukset, ja myös se, kuka sopimuksen aiheen mukaan toimii EU:n puolesta".

Jos sopimuksen soveltamisala ulottuu sekä nykyiselle yhteisön toimialalle että nykyiselle SEU:n V ja VI osastojen soveltamisalalle, työryhmä suosittelee, että "mahdollisuuksien mukaan olisi pyrittävä tekemään vain yksi sopimus ja että neuvosto päättäisi neuvottelumenettelystä sopimuksen pääaiheen ja sen oikeusperustan pohjalta. Tältä osin neuvosto ilmoittaisi myös, kuka neuvottelisi unionin puolesta: esimerkiksi korkeana edustajana toimiva henkilö ja komissio yhdessä taikka komissio tai korkea edustaja yksin komitean valvonnassa".

Ehdotetussa tekstissä on otettu tämä suositus huomioon yhdistämällä SEU:n 24 ja 38 artiklan mukainen menettely nykyiseen EY-sopimuksen 300 artiklan mukaiseen menettelyyn ja muuttamalla sitä tarkoituksena ottaa huomioon mahdollinen unionin ulkoasiainministerin toimen perustaminen.

34 artikla

1. Poiketen siitä, mitä 33 artiklassa määrätään, neuvosto voi yksimielisesti EKP:n tai komission suosituksesta sekä kuultuaan EKP:a pyrkimyksin saavuttaa hintatason vakauden tavoitteen kanssa sopusoinnussa oleva yhteisymmärrys ja Euroopan parlamenttia kuultuaan sekä noudattaen 3 kohdassa määrättyä menettelyä mainitussa kohdassa tarkoitettujen järjestelyjen määrittämiseksi, tehdä muodollisia sopimuksia valuuttakurssijärjestelmästä, joka koskee euron suhdetta muihin valuuttoihin kuin unionin valuuttoihin. Neuvosto voi määräenemmistöllä EKP:n tai komission suosituksesta sekä kuultuaan EKP:a pyrkimyksin saavuttaa hintatason vakauden tavoitteen kanssa sopusoinnussa oleva yhteisymmärrys, vahvistaa tai kumota euron keskuskurssit valuuttakurssijärjestelmässä taikka muuttaa niitä. Neuvoston puheenjohtaja antaa Euroopan parlamentille tiedon euron keskuskurssien vahvistamisesta, muuttamisesta tai kumoamisesta.
2. Jos ei ole olemassa 1 kohdassa tarkoitettua valuuttakurssijärjestelmää suhteessa yhteen tai useampaan muuhun kuin unionin valuuttaan, neuvosto voi määräenemmistöllä joko komission suosituksesta ja EKP:a kuultuaan taikka EKP:n suosituksesta laatia yleiset suuntaviivat tällaisia valuuttoja koskevaa valuuttakurssipolitiikkaa varten. Nämä yleiset suuntaviivat eivät vaikuta EKPJ:n ensisijaiseen tavoitteeseen pitää yllä hintatason vakautta.
3. Poiketen siitä, mitä 33 artiklassa määrätään, tapauksissa, joissa on tarve unionin sekä yhden tai useamman valtion taikka kansainvälisen järjestön kesken neuvotella raha- ja valuuttaoloja koskevista sopimuksista, neuvosto päättää määräenemmistöllä komission suosituksesta ja EKP:a kuultuaan näiden neuvottelujen järjestelyistä sekä näiden sopimusten tekemisestä. Näillä järjestelyillä turvataan se, että unioni esittää yhtenäisen kannan. Komissio liitetään neuvotteluihin täysin.

4. Jollei 1 kohdasta muuta johdu, neuvosto päättää määränemmistöllä komission ehdotuksesta ja EKP:a kuultuaan kannasta, joka unionilla on kansainvälisellä tasolla talous- ja rahaliiton kannalta erityisen merkittävissä kysymyksissä, ja siitä, miten sitä edustetaan, noudattaen X [entinen 99 artikla] ja Y [entinen 105 artikla] artiklassa määrättyä toimivallanjakoa.
5. Jäsenvaltiot voivat neuvotella kansainvälisissä toimielimissä ja tehdä kansainvälisiä sopimuksia, sen kuitenkin rajoittamatta unionin toimivaltaa ja unionin sopimuksia talous- ja rahaliittoon liittyvillä aloilla.

Huomautukset

Ehdotuksen tekstissä toistetaan nykyinen EY-sopimuksen 111 artikla seuraavin muutoksin: ecu on korvattu eurolla, ja kolmannen kohdan toista alakohtaa ei ole otettu mukaan, sillä 33 artiklaa koskevan ehdotuksen neljännessä kohdassa esitetään yleinen määräys.

Työryhmä 6 on todennut, että euroalueen edustusta kansainvälisissä järjestöissä koskevia nykyisiä epävirallisia järjestelyjä olisi syytä tehostaa (ottaen huomioon, että EY-sopimuksen 111 artiklan 4 kohdan määräyksiä ei ole pantu täytäntöön). Jotkut jäsenet katsovat, että tämä tavoite voitaisiin saavuttaa koordinointia parantamalla. Toiset haluaisivat mennä pidemmälle, vaikka nähdäänkin, että edustuksen laatu saattaa osin riippua myös kyseessä olevasta kansainvälisestä järjestöstä. Jotkut haluavat ennen kaikkea euroryhmän puheenjohtajan hoitavan edustuksen ja toiset pitävät parempana kauppapolitiikan alan käytännön noudattamista ja tämän tehtävän antamista komissiolle sisällyttämällä valtuuttamislauseke uuteen sopimukseen. Asiaa ei ole ratkaistu artiklaehdotuksen 4 kohdassa vaan neuvostolle on jätetty vapaus valita unionin – käytännössä euroalueen – edustaja, joka on joko Ecofin-neuvoston puheenjohtaja tai komissio, mikä olisi johdonmukaisempaa perustustlain muihin osiin nähden, kun lähtökohtana on se, että rahapolitiikka niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka ovat ottaneet euron käyttöön, kuuluu yksinomaisen toimivallan piiriin.

*
*   *   *

6 LUKU: SUHTEET KANSAINVÄLISIIN JÄRJESTÖIHIN JA KOLMANSIIN MAIHIN SEKÄ UNIONIN EDUSTUSTOT JA VALTUUSKUNNAT

35 artikla

1. Unioni toteuttaa kaiken aiheellisen yhteistyön Yhdistyneiden Kansakuntien, Euroopan neuvoston, Euroopan turvallisuus- ja yhteistyöjärjestön sekä taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön kanssa.

Se huolehtii myös tarvittavista yhteyksistä muihin kansainvälisiin järjestöihin.

2. Unionin ulkoasiainministeri ja komissio huolehtivat edellä olevan kohdan täytäntöönpanosta.

36 artikla

1. Unionin edustustot kolmansissa maissa ja sen valtuuskunnat kansainvälisissä järjestöissä huolehtivat unionin edustuksesta.
2. Unionin edustustot ja valtuuskunnat toimivat ulkoasiainministerin alaisuudessa ja tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden edustustojen kanssa.

Huomautukset

1. Artiklan 1 ja 2 kohta perustuvat EY:n perustamissopimuksen 302, 303 ja 304 artiklaan. ETYJ on lisätty niiden kansainvälisten järjestöjen luetteloon, joiden kanssa unioni toteuttaa kaiken tarvittavan yhteistyön, tarkoituksena ottaa huomioon suhteet, jotka on luotu kyseisen järjestön kanssa Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kehittämisen yhteydessä.
2. Artiklan 2 kohdassa vahvistetaan, että unionin ulkoasiainministeri ja komissio huolehtivat 1 kohdan määräysten täytäntöönpanosta.
3. Artiklan 3 kohdassa määritellään unionin edustustojen ja valtuuskuntien edustustehtävä kolmansissa maissa ja kansainvälisissä järjestöissä.
4. Kysymystä euroalueen edustuksesta kansainvälisissä rahoituslaitoksissa tarkastellaan rahapolitiikkaa koskevien tekstiehdotuksien yhteydessä.

*

* *

II OSA

X LUKU: SOLIDAARISUUS

X artikla (solidaarisuuslausekkeen täytäntöönpano)

1. Neuvosto antaa ulkoasiainministerin ja komission yhteisen ehdotuksen pohjalta säädöksiä, joissa määritellään puitteet I osassa olevassa X artiklassa tarkoitetun solidaarisuuslausekkeen täytäntöönpanolle. Kyseiset säädökset annetaan perustuslain asiaa koskevien määräysten mukaisesti.
2. Jos jäsenvaltioon kohdistuu terrori-isku, muut jäsenvaltiot antavat sille apua sen poliittisten päättäjien pyynnöstä. Tätä tarkoitusta varten jäsenvaltiot sovittavat yhteen toimensa neuvostossa.
3. Neuvostoa auttavat tämän artiklan soveltamisalalla poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea sekä sisäisen turvallisuuden pysyvä komitea, jotka antavat sille tarvittaessa yhteisiä lausuntoja.
4. Jotta unioni voisi toimia tehokkaasti, Eurooppa-neuvosto arvioi säännöllisesti neuvoston selvityksen pohjalta unioniin kohdistuvia uhkia.

Huomautukset

Tässä artiklassa noudatetaan suoraan työryhmä 8:n suosituksia solidaarisuuslausekkeen sisällyttämisestä perustuslakiin ja esitetään sen täytäntöönpanoa koskevat yksityiskohtaiset säännöt.

Artiklan 1 kohdassa kuvataan kyseisen lausekkeen täytäntöönpano siltä osin, mikä koskee terroriuhan torjuntaa ja demokraattisten instituutioiden ja siviiliväestön suojelua mahdolliselta terrori-iskulta. Koska tässä lausekkeessa määrätään kaikkien unionin välineiden käytöstä jäsenvaltioiden välineet ja sotilaalliset voimavarat mukaan lukien, komission ja ulkoasiainministerin on annettava yhteinen ehdotus yleispuitteiden määrittelemiseksi. Samasta syystä on mahdotonta määrätä yhdenmukaisesta päätöksentekomenettelystä kaikkien välineiden käytön osalta, sillä mukaan luetaan sellaisten välineiden lisäksi, joihin sovelletaan nykyisin määräenemmistöpäätöksiä, myös sellaiset välineet, joiden käytöstä voidaan päättää vain yksimielisesti. Sen mukaisesti artiklassa määrätään perustuslain määräysten mukaisista menettelyistä, jotka määräytyvät sen mukaan, mikä on kulloinkin kyseessä olevan, yleispuitteiden kokonaisuuteen kuuluvan säädöksen hyväksymisessä sovellettava menettely. Euroopan parlamentin rooli määräytyy näin ollen kulloisenkin menettelyn mukaan.

Terrori-iskun johdosta jäsenvaltiolle annettavan avun kohdalla on välttämätöntä, että jäsenvaltiot ryhtyvät toimiin välittömästi tapahtuman jälkeen. Tätä silmällä pitäen 2 kohdassa määrätään avunannon käynnistämisestä ilman erillisiä toimenpiteitä asianomaisen jäsenvaltion sitä pyydettyä. Jäsenvaltion on määriteltävä tarpeensa yksityiskohtaisesti, ja muut jäsenvaltiot sovittavat neuvostossa yhteen ne toimet ja välineet, joita tilanteen korjaamiseksi tarvitaan.

Artiklan 3 kohdassa viitataan siihen, että poliittisten ja turvallisuusasioiden komitea sekä sisäisen turvallisuuden pysyvä komitea (joka vastaa muun muassa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten, kuten poliisi- ja tulliviranomaisten, toiminnan koordinoinnista) valmistelevat asian käsittelyä neuvostossa. Kyseisten kahden komitean tehtävien määritelmä (perustuslain II osassa oleva 22 artikla, perustuslain II osassa oleva X artikla, osasto: Vapauteen, turvallisuuteen ja oikeuteen perustuva alue) vastaa asiantuntemusta, jota neuvosto saattaa tarvita; toimien tehokkuuden varmistamiseksi on myös tärkeää, että kyseisten kahden komitean lausunnot ovat johdonmukaisia ja yhteensovitettuja, minkä vuoksi on laadittu virke, jossa todetaan, että komiteat voivat antaa yhteisiä lausuntoja.

Artiklan 4 kohta vastaa työryhmä 8:n suositusta, jonka mukaan Eurooppa-neuvoston olisi arvioitava unioniin kohdistuvia uhkia säännöllisin väliajoin, jotta ennakkovaroitusjärjestelmä voisi toimia.

=====